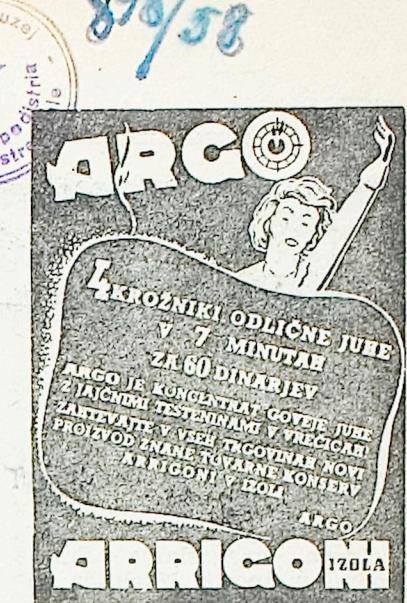

KOPER — 7. FEBRUARJA 1958

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO VII. — ŠTEV. 5

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejemajo naročniki brezplačno. Kokopisov ne vračamo.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V KOPRU

Mobilizacija vseh tvornih sil

V petek se je zbralo v Kopru 152 delegatov druge občinske konference ZKS. Ti delegati so zastopali več kot 2.000 članov, vključenih v 94 osnovnih organizacijah ZK. Konferenci je prisostvoval tudi član CK ZKS, okrajni sekretar ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir. Politično poročilo o delu občinskega komiteja ZKS Koper sta podala Karel Štrukelj in Slavko Prijon.

Malokatero mesto v Sloveniji ima sorazmerno toliko članov Zveze komunistov, kot jih ima Koper. Komunisti delajo na vseh pomembnejših mestih v gospodarstvu, prosveti, šolstvu, zdravstvu in upravnem poslovanju. Dokaj aktivno je njihovo delo tudi v organih družbenega in delavskega upravljanja, v odborih drugih političnih in družbenih organizacij in na terenu. Organizacija Zveze komunistov šteje v koprski občini 2.107 članov. V obdobju med obema konferenca je število članov narastlo za

dobro tretjino, kar je treba prisoditi v glavnem priselitvi članov ZK v koprsko občino. Na novo je bilo v tem času sprejetih 190 članov, večinoma mlajših ljudi in delavcev. Tako je danes skoraj vsak deseti zaposleni delavec član Zveze komunistov. Navzlic vidnim političnim uspehom, ki jih komunisti kot vodilna politična sila dosegajo v občini, pa je konferenca ugotovila, da je dobra polovica komunistov politično premalo delavna. Več kot 1000 članov nima nobenega vodilnega mesta v družbenih organizacijah, četrtna članov pa samo eno vodilno mesto, kar kaže, da nosi glavno težo vsega političnega dela le približno četrtna članov. Udeleženci konference so bili zato mnenja, da bo treba v prihodnje v največji meri poskrbeti za večjo aktivnost vsakega komunista na političnem in družbenem področju.

V življenjski problematiki koprsko občine je prišla do izraza predvsem težja po pravilnem sorazmerju delovne sile v industriji in v nekaterih drugih gospodarskih panogah ter v kmetijstvu. Ker ima koprsko občina izredno dobre pogoje za napredok kmetijstva in za njegovo večjo proizvodnost, je treba zajeziti

»Prešernova ljubiti se pravi, ljubiti lepoto in resnico in pravico; ljubiti slovenstvo brez šovinizma in ljubiti človeštvo in vse narode brez hlapčevstva in ponizovanja: enak z enakim. Prešeren s svojo visoko knjigo, ki govorji o človekoljubju, o bratstvu vseh narodov, nam je pridobil pravico, stati v krogu kulturnega človeštva kot majhen, a ne brezpomenben člen. Umetnik ne more biti vsak, človek pa, ki po svoje verno in vdanu služi narodu in človeštву, je lahko vsak najmanjši izmed nas.«

Danes Slovenci v Jugoslaviji skušamo biti taki ljudje. Zdržujemo svoje napore za izgradnjo boljšega življenja sebi in bodočim rodovom. Z izgradnjo nove družbe pa ne opravljamo samo svojo dolžnost do padlih za to boljše življenje, do drugih živih graditeljev in vse Jugoslavije, marveč tudi do vsega človeštva.

Kulturni praznik nas spominja, nam svoje napore za gospodarski dvig naše dežele strnemo z napori za kulturno izobražbo, nas opominja, da se vsako leto ozremo na prehodeno pot in ugotovimo, koliko in kako smo v enem letu napredovali. Kulturni praznik je torej predvsem praznik naših Svobod in prosvetnih društev, je praznik vseh kulturnih in prosvetnih delavcev in bi moral biti praznik slhernega izmed nas kot člana nove družbe, v kateri je kultura postala že zdavnaj vprašanje našega standarda. Zato letos v koprskem okraju prav na slovenski kulturni praznik dobijo priznanje s Kosovelovimi nagradami predvsem državljanji, ki imajo zasluge pri organizaciji širjenja kulturno-prosvetne dejavnosti med našimi delovnimi ljudmi v mestu in vasi.

Bolj izobraženi in bolj razgledani bomo tudi bolj pripravljeni za izpolnjevanje vseh nalog do socialistične domovine in vsega človeštva — to imamo Slovenci na Koprskem v mislih ob letosnjem kulturnem prazniku. rb

Delegati kandidacijskih konferenc koprskoga okraja so predlagali drugim zborom volivev naslednje kandidate za volitve v republiško ljudsko skupščino:

za volilni okraj Piran predsednika piranskega Občno Davorina Ferligoja, za volilni okraj Izola

Stane Kavčič — novi predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov

Na zadnji plenarni seji Republiškega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije za Slovenijo je bil iz-

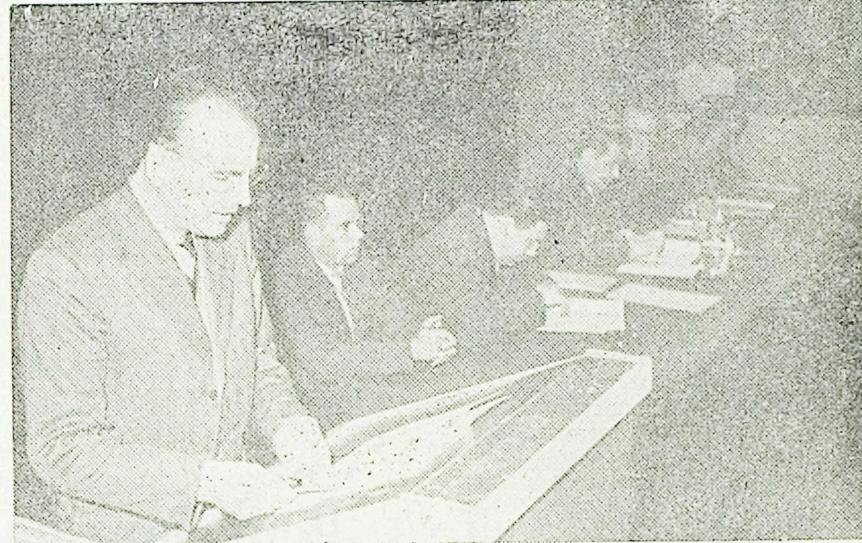
voljen za novega predsednika tovariša Stane Kavčiča. Tovariš Janko Rudolf, dosedanji predsednik, je odšel na mesto sekretarja Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije. Tovariš Stane Kavčič je takoj prevzel novo dolžnost.

premočan odtok delovne sile iz vasi v mesta ter odločno pobijati miselnost, da je delo v kmetijstvu manjvredno. Osnovne organizacije Zveze komunistov na vasi morajo zatorej postati aktivnejše prav v tej smeri in najupoštevajo, da je treba v tem smislu vzgajati že šolsko mladino. V zadnjih dveh letih je občinski komite Zveze komunistov organiziral vrsto seminarjev in predavanj ter s tem ustvaril dober sistem ideološke in politične vzgoje svojih članov. Teh seminarjev se je udeležilo več kot tri četrtine vseh članov. Dobre uspehe so zabeležili v udeležbi raznih marksistov. (Nadaljevanje na 2. strani)

Poplačani naporji rudarjev v Sečovljah

RUDNIK ČRNEGA PREMOGA V SEČOVLJAH JE PREGNAL IN UKROTIL VODO V ROVIH — V KRATKEM ZAČETEK NOVEGA OBRATOVANJA V RUDNIKU — ŽE LETOS PRVE TONE OD LIČNEGA ČRNEGA PREMOGA

Minulo soboto so v Rudniku črnega premoga v Sečovljah slavili pomembno delovno zmago: dne 29. januarja letos so dokončno ukrotili in obvladali vodo, ki je lani tako nenadoma poplavila rudnik in ga vrgla iz proizvodnje. Devet mesecev je trajala bitka za ponovno vzpostavitev delazmožnih pogojev v rudniku, dokler je niso požrtvovalni rudarji prejšnji teden zaključili s popolnim uspehom. Na sobotni

Sekretar občinskega komiteja ZK v Kopru Karel Štrukelj bere poročilo na konferenci minuli petek v koprskem gledališču

TUDI KANDIDACIJSKE KONFERENCE SO MIMO

Predlagali so med izbranimi najboljše

direktorja Mehanotehnike Nerina Gobba-Gina, za področje hrpeljske in divaške občine okrajnega sekretarja ZK Alberta Jakopiča-Kajtimira, v Sežani predsednika sežanske občine Alfonza Grmekha, v Postojni člana CK ZKS Ivana Regenta, v Pivki podpredsednika pivške občine Albina Kureta, v Ilirske Bistrici sekretarja Glavnega odbora SZDL Slovenije Janka Rudolfa, v koprski občini, kjer sta dva volilna okoliša pa nameščenko Okrajne zadružne zveze Poldo Aljančičevega in člana CK ZKS Branka Babiča.

Kandidacijske konference so tudi predlagale, naj bi v republiški zbor proizvajalcev-industrijske skupine kandidirali za področje izolske in piranske občine delavka tovarne IRIS v Izoli Tončka Banovec, v koprski občini vodja servisne službe tovarne TOMOS Viktor Grča, v volilnem okraju občin Hrpelje in Divača Stane Brownsky, odbornik okrajnega zborna proizvajalcev, in na področju postojanske, pivške in ilirsko-bistriške občine namestnik direktorja Gozdnega gospodarstva v Postojni inž. Jože Drnovšek.

Za kmetijsko skupino republiškega zborna proizvajalcev, v kateri bo zastopal koprski okraj en poslanec, so delegati kandidacijskih konferenc predlagali dva kandidata: predsednika in podpredsednika Okrajne zadružne zveze Franca Kralja in Ivana Kneza.

Posebno živahne so bile razprave na konferencah za predlaganje kandidatov v zvezni zbor

in v zvezni zbor proizvajalcev. Delegati kandidacijskih konferenc so soglasno sklenili predlagati volilcem, naj bi na obalnem področju koprskoga okraja kandidirali v zvezni zbor državnega sekretarja za blagovni promet FLRJ dr. Marijana Breclja, v zgornjem delu koprskoga okraja pa predsednika OLO Koper Albina Dujca. Za kandidata v zvezni zbor proizvajalcev so volilni delegati soglasno predlagali pomočnika direktorja SPLOŠNE PLOVBE v Piranu Toneta Sturma.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V Kopru v nedeljo

Mladinci preizkušajo svoje znanje

Kot smo že poročali, prireja RTL na pobudo CK LMS ob volitvah v zvezno in republiško Ljudsko skupščino veliko tekmovanje, zdržano z javno mladinsko oddajo.

Pred osrednjim tekmovanjem, ki bo 23. februarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, se bodo pomerile v okrajnih centrih ekipe občinskih komitejev in ekipe osnovnih organizacij LMS. Tekmovalna vprašanja obsegajo področja političnega, družbenega, kulturno-umetnostnega, tehničnega in športnega dogajanja.

Javno okrajno mladinsko tekmovanje v Kopru bo 9. februarja v dvorani zavoda Primorske prreditve. Tekmovanje bo prenašal Radio Koper. Sodeč po dosedanjih pripravah na terenu, kaže, da se

bo tukaj pomerilo ob pisaniem zavodno glasbenem programu najmanj 12 ekip. Do sedaj so se prijavili za nastop mladinski aktivci iz Kopra, Sežane, Postojne, Il. Bistrice, Pivke, Izole, Pirana in mladinci iz Sečovlj.

Ker organizator ne bi zmogel vseh denarnih izdatkov, zaslužijo vse priznanje nekatere podjetja, ki so prevzela pokroviteljstvo nad mladinskimi ekipami svojih občin. Med njimi so »PLETENINA« Sežana, LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE Postojna, »JAVOR« Pivka, »LESONIT« Ilirska Bistrica, SPLOŠNA PLOVBA Piran in RUDNIK v Sečovljah. Povsed upravičeno pričakujejo, da jih bodo mladinci dobro zastopali in si v Kopru priborili pravico do nastopa med najboljšimi ekipami Slovenije.

Spravočnik POSVETU

Zmaga Fronte narodne enotnosti

Po neuradnih poročilih se je udeležilo volitev v ljudske odbore na Poljskem ponekod tudi od 95 do 97% volivcev. Poročila kažejo, da so volitve potekle v znamenju popolnega zmagovalstva Fronte narodne enotnosti. Udeležba volivcev je bila velika tudi v zahodnih pokrajinalih, ki so bile dolgo pod tujo oblastjo in ki so z udeležbo na volitvah izpričale svojo trdno povezanost z matično domovino.

Kako je z zločincem Artukovićem?

Poročali smo že, da je ameriško vrhovno sodišče sprejelo jugoslovansko pritožbo in odločilo, da je treba ponovno soditi zločincu Andreji Artukoviću. Vendar se zadeva le počasi premika naprej in Amerikancem se prav malo mudri, da bi nam izročili tega ubijalca. V ameriških časopisih so se celo pojavili zagovorniki Artukovića, češ da je nastopal med vojno kot bogabojec človek, v tako imenovani NDH pa se je ukvarjal le z administracijo. O nesmiselnosti takih trditev ni treba posebej govoriti, saj razpolagamo z neštetičimi dokumenti o Artukovičevih zločinah. Ukazoval je moriti celo otroke. Vprašanje je, kdaj bodo napredni ljudje v Ameriki stopeči na prste raznim pisunom, ki

pišejo članke o nedolžnosti Artukovića brez dvoma po naročilu najbolj nazadnjških ameriških krogov.

Bitka za saharsko nafto se zaostruje

Ceprav so Francozi počeli vojaške garnizije ob prog, po kateri prevažajo nafto iz Sahare do Sredozemlja, se ni aktivnost alžirskih nacionalistov prav nič zmanjšala. V preteklih dneh so nacionalisti celo povečali aktivnost. Najhujše izgube so prizadejali Francuzom v bližini Costantina, ko so pognali v zrak francoski vlak, ki je prevažal petrolej iz Sahare. Eksplozija je uničila lokomotivo, vagoni pa so bili močno poškodovani. V preteklem tednu so nacionalisti obstreljevali minometi osem mest, kjer so razmeščene večje posadke

LONDON — Britanski znanstveniki proučujejo načrt naprave za razbijanje atomov z obsegom 3 km. Ta naprava bi omogočila bombardiranje atomov z elementarnimi celicami, ki bi v njem dosegli hitrost svetlobe. Menijo, da bi te celice, ki bi jih dobili z bombardiranjem, omogočile odkritja o atomski energiji.

Ameriški satelit odprl pot sestanku na najvišji ravni

Zdaj je končno tudi amerikanec uspel pogradi v vesolje umetni satelit. Dohitev so torej Sovjetsko zvezo in tako vsaj glede sputnikov dosegli tako »nujno potrebno« ravnotežje. Zdaj je torej odpadel strah, ki so ga pravzaprav večeli sami ameriški politiki svojemu ljudstvu, da je zaradi sputnikov ogrožen »svobodoljubni svet« in da kot »neenakopraven partner« ne gre začenjati razgovorov s Sovjetsko zvezo.

Okrog zemlje krožita zdaj sovjetski in ameriški satelit in mnogi politični opozovalci sodijo, da je zdaj zelo primeren trenutek za začetek razgovorov na najvišji ravni. Predsednik sovjetske vlade je prav ob izpuščitvi satelita na-

slovil na ameriškega predsednika pomirljivo pismo, naj bi čimprej začeli razgovore na najvišji ravni. Pozdravil je Eisenhowerjeve besede, da so stiki med državniki koristni, zavrnih pa je predlog o predhodnem sestanku zunanjih ministrov. Praksa je nameč pokazala, da se na takih sestankih pojavi preveč ovir in da se končno stvar tako zaplete, da odbeži glavni cilj — sestanek vodilnih državnikov.

Ceprav so ameriški vodilni politiki tudi najnovejšo Bulganinovo mirovno ponudbo zavrnili, ne

gre metati puške v koruzo. Zavrnitev nameč ni bila v ostem tonu in vrata so še zmeraj odprta. Zlasti vzpodbudno pa je dejstvo, da se mnogi politiki v ZDA in Veliki Britaniji zmeraj bolj zavzemajo za neposredne stike vodilnih državnikov Vzhoda in Zadoda. Ameriški senator Humphrey je na primer izjavil, da so ZDA dolžne izrabiti vsako priložnost za obnovitev stikov s Sovjetsko zvezdo bodisi v okviru konference na najvišji ravni ali pa v OZN. Pomembne so tudi besede ameriškega generala Gavina, naj bi Združeni narodi spustili v vsemirje »satelit miru«. Da je to izjavil ameriški general in da je pri tem pristavil, da bi bil satelit »glavni sistem svetovnega nadzorstva«, je zelo pomembno.

Razen izjav politikov in generalov ter obširne publicistike, ki jo razvijajo znanstveniki po vsem svetu, pa je treba omeniti še en, morda najpomembnejši činitelj. Gre za stališče britanskega predsednika Macmillana. Stalno se nameč širijo glasovi, da se bo Macmillan po vrnitvi iz Avstralije ustavl v Washington in skušal vplivati na ameriško vladu, naj privoli v začetek razgovorov. Macmillanovo stališče je jasen dokaz, kaj lahko napravi javno mnenje skoraj v celoti na strani takojšnjega začetka razgovorov.

Naš gospodarski komentar Letos nove naloge

V zunanji trgovini

Lansko leto smo dosegli izredne uspehe v zunanji trgovini glede izvoza. Vrednost izvoza za lansko leto cenimo nameč na 120 milijard. Tako smo obenem dosegli rekordno povečanje v enem letu, kar nam odpira možnosti za nadaljnji razvoj v tej smeri.

Na drugi strani pa smo šli naprej tudi v uvozu, kar v celoti in v zvezi z zunanjotrgovinsko balanco gledano, zmanjšuje vrednost uspeha doseženega v izvozu. Uvoz se je nameč povečal na vrednost 198 milijard tako, da izkazuje naša plačilna bilanca povečano pasivo v primerjavi s prejšnjimi leti, ki znaša 78 milijard. Poleg tega se je poslabšalo stanje v zunanji trgovini tudi glede usmeritve našega izvoza s tem, da smo izvazali več na področja, katerih devize ne predstavljajo take vrednosti, kot nam bi bilo to potrebno.

Kot vemo, veljajo tudi v zunanji trgovini načela prostega trgovanja in podjetja lahko sama iščejo trgovino, ki je prodala svoje proizvode. Razen tega tudi sama kopuje tam, kjer smatrajo, da dosegajo najboljše pogoje. V tem pogledu seveda ni moči ničesar oporekat v tudi ni predvideno, da bi se kaj spremenilo. Nasprotno bo potrebno tudi v letošnjem in prihodnjih letih iti po isti poti porasta izvoza, bolj pa skrbeti za zniževanje uvoza in s tem nižati pasivno razliko v našo škodo. Zato bo potrebno ukreniti v zunanji trgovini tudi marsikaj, ne da bi pri tem škodili postavljenim načelom proste trgovine. Potrebno bo nameč usmerjanje izvoza, da bi imeli zagotovljene tiste devize, ki so nam potrebne za plačevanje uvoza in drugih obveznosti, ki jih imamo napram različnim državam. Predvsem bo potrebno ustaliti sedanje trgovske zveze in ustvarjati solidne nove. Pri tem pa skrbeti, da bomo prisli do čim več trdnih valut.

Usmerjanje izvoza predstavlja torej danes važno vprašanje v zunanji trgovini, ki je nujno potrebno rešiti potem, ko smo dosegli v tej panogi velike uspehe. Pri tem gre za usmerjanje tako po državah kot po proizvodih, ki jih izvajamo. Kot vemo, je v tem pogledu v pripravi načrt, ki naj bi ga izvajali in ki bo našim izvoznikom postavljal nove naloge, obenem pa jim dajal smer nujnega dela v korist skupnosti. To pa je tudi, kar smo hoteli poučariti, kar često pozabljujajo

(Nadaljevanje na 3. strani)

Poplačani napori rudarjev

(Nadaljevanje s 1. strani)

vpadniki, zavarovanja obstoječega šalta in zajezitve vode, ki je vdrla v rudnik. Naj navedemo samo nekaj skupih podatkov o delu, ki so ga opravili v dobrih šestih mesecih.

Rudarji — semkaj prištevamo vse od direktorja pa do zadnjega kopača v vozniku — so v tem času izkopali 497 m rova za proge, pripravili so prostore za vodne črpalki, izkopali 107 m vpadnega rova, zabetonirali so pet betonskih jezov in ena vodna vrata ter 340 m vodnega kanala. Pri tem so porabili 105 tisoč kg cementa. Napravili so pregled črpalk in montirali 10 novih črpalkih agregatov.

Ko so začeli črpati vodo iz poplavljenega rudnika, so vse črpalki izmetale 31 kubikov vode na minuto. Dotok vode je bil sicer nekoliko manjši, vendar pa je voda že v primeru enominutne prekinute električnega toka takoj spet občutno narasla. Zato je bila ves čas čpanja tako važna nemotena dobava električne vrudničke, kar je odlčno opravilo Elektro Koper. Poraba toka je bila v času čpanja izredno velika: od 50 do 70 tisoč kWh dnevno. V jami so rudarji postavili 2 transformatorja, položili in montirali 2.320 m raznih cevi za odvod vode debeline od 9 do 35 cm, razen tega pa še 1230 m ventilacijskih

cevi. Opravili so še veliko drugega potrebnega dela — največ vse sami v svojih rudniških delavnicih.

Pravo čpanje se je začelo 26. decembra lanskega leta in je trajalo vse do 29. januarja letos, ko je bila voda ukročena. Le v nekaterih stranskih rovih je je še nekaj ostalo, izčrpana pa bo vzdoredno z nadaljnjam delom za osposobljevanje rudnika.

Rudarji v Sečovljah torej lahko po pravici praznujejo. Seveda niso pozabili teh, ki so jim pomagali v nesreči in se jim za vse najiskreneje zahvaljujejo. Z rudarji pa se veselijo piranski občani in vsi prebivalci koprskega okraja, pa tudi drugod po Sloveniji in vsej Jugoslaviji. Naš delovni človek je dokazal, da ga nobena nesreča ne more ukloniti in odvrniti od njegovega plemenitega stremljenja za delom v korist vse naše skupnosti.

Društvi inženirjev in tehnikov ter ekonomistov v Kopru Vas vabita na

7. TRADICIONALNI PLES

V soboto, dne 8. februarja 1958 ob 20 uri v vseh prostorih hotela Palace v Portorožu. Obleka promenadna. Vabilo in rezervacije pri Putniku Koper in v hotelu Palace Portorož. Igrajo tri godbe.

Cene izvensezonske. Pridite!

ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR JUGOPRESA

Arabi in atlantska solidarnost

Dolgo pripravljena pobuda Atlantskega pakta in od njega odvisnih organizacij za zaščito čezmorskih, kolonialnih interesov posameznih zahodnih držav se je začela uresničevati. O tem jasno pričajo nove poteze nekaterih zahodnih držav v zvezi s spopadom v Alžiru in najnovi večji dogodki na Srednjem vzhodu.

Z odkrivanjem bogatih nafajalič petroleja v Sahari se je, kot kaže, v osnovi spremeni stališče posameznih zahodnih držav do vojne v Alžiru. Sprememba je posebno očitna v vzdržljivemu ZDA in tistih držav Zahodne Evrope, ki so s Francijo na poti k politični in ekonomski integraciji.

Odgovorni krogi v Washingtonu, po vsem sodeč, odstopajo od svojih dosedanjih naporov, ki so nagibali k temu, da bi Francija našla za obe strani sprejemljivo rešitev za spopad v Alžiru. Namesto da bi se, kot do sedaj, na ta ali drugačen način ogradiči od kolonialistične politike Pariza v Severni Afriki in bili dosledni svojemu, čeprav vzdržljivemu stališču v alžirskem spopadu, je prišla sedaj do izraza solidarnost Amerikancev s francoskim stališčem. Ponujena finančna pomoč Franciji, ki je praktično namenjena nadaljnemu vzdrževanju vojne v Alžiru, je prvi korak v tej smeri.

Prav tako kaže, da zaveznički Francije v zahodnoevropskih političnih in ekonomskih organizacijah popuščajo pred dokazi Pariza, da tvori Severni Afriki integrativni del Evrope in da je Francija treba pomagati, da izide iz zapletja, v katerem je vmešana v Alžiru, kot zmagovalec. Take spremembe mišljene v zvezi z alžirskim sporom niso v teh dneh samo platonsko izrazilji predstavniki posameznih zahodnoevropskih držav v Evropskem svetu ali v Skupnem evropskem tržišču, temveč so v duhu take nove politike storjeni konkretni ukrepi, kot je primern dajanje pomoči Franciji s strani Evropske platične zveze — zoper s končnim namenom podpiranja vojne v Alžiru. Saharski petrol, važen činitelj ekonomskoga in strateškega pomena za Zahod, je kot kaže — strni vse članice Atlantskega pakta okrog Francije in njenih interesov v Severni Afriki in posebej v Alžiru.

Tudi najnovejša aktivnost Velike Britanije in ZDA kot članice Bagdadskoga in Atlantskega pakta na Sred-

njem vzhodu naj bi služila za iskanje novejše osnove za zaščito njihovih kolonialnih in drugih interesov v tem prostoru. Bagdadsko zasedanje članic Zveze Bagdadskoga pakta je imelo, sodeč po tem, za osnovno nalogu, da vzame v začetku tako imenovan »atlantski interes«. Praktično to pomeni s podporo azijskih članic izpodbijanje pravice Grčije do Cipra, a Ciprane sili na sprejemljanje britanskih pogojev za reševanje tamkajšnjega kolonialnega spora, z ene strani, — a z druge, da se poglobi politični prepad med arabskim ozirou in muslimanskim svetom Srednjega vzhoda. Osnovni cilj takih gledišč, ki jim kot vedno, butujejo posamezne zahodne države, je, da se Egipt in Sirija kot izvori »nevarnih« nacionih in socialnih idej v arabskem svetu kolikor mogoče izolirajo. To je, po vsem sodeč, smisel povezave Atlantskega pakta z Bagdadskim in SEATO-pakтом, katerega uresničenje naj bi bil v Ankari pospešil s svojo prisotnostjo ameriški minister za zunanjo zadeve Dulles.

Solidarnost Atlantskega pakta in organizacij pod njegovim vodstvom s francoskimi težnjami v Severni Afriki, oziroma Alžiru, kot britanske in ameriške težnje v Severni Afriki, je seveda izvado ustrezno reakcijo na arabski strani, Alžirska fronta narodne osvoboditve je že opozorila, da bo podpiranje staromodne kolonialistične politike Pariza »izvado nove in resne politične posledice v Severni Afriki za zahodne države. V take posledice je treba že sedaj vsteti vedno večjo podporo, ki jo v vsej Severni Afriki ima na splošno v arabskem svetu nudijo vse bolj intenzivnemu boju Alžircev za svobodo.«

Temu je podoben tudi odgovor na »atlantska« prizadevanja na Srednjem vzhodu. Cipranci so ukinili zatisje, ki je trajalo kratki čas na njihovem otoku, in s tem pokazali nov odpor proti vsem načinom za rešitev tamkajšnjega spora, ki ne bi bili v njihovem popolnem soglasju. Na atlantsko politiko Velike Britanije in ZDA na Srednjem vzhodu sta Sirija in Egipt odgovorila s praktično odločitvijo o svojem združenju, ki bo služilo kot najboljšo osnovno za nadaljnjo graditev arabske solidarnosti. Tudi ti dogodki na Srednjem vzhodu bodo imeli, kot opozarja pariški »Mond«, »znatne posledice« — spet na račun interesov in ugleda velikih zahodnih sil.

(Nadaljevanje na 3. strani)

NAGLO POVEČANJE

Leta 1955 je znašal obseg industrijske proizvodnje v koprskem okraju samo 6 milijard 400 milijonov, dočim je za leto 1958 predviden že v višini 13 milijard in 700 milijonov dinarjev. To se pravi, da se bo industrijska proizvodnja v treh letih več kot povečovala.

V letu 1955 nismo imeli nobenega miljarderja v okraju — to se pravi podjetja, ki bi izdelalo za miljardo dinarjev proizvodov v teku enega leta. Danes imamo že štiri takia podjetja, ki bodo v letu 1958 izdelala za okrog 6 milijard 700 milijonov dinarjev raznih proizvodov, kar je 49% celotnega fizičnega obsega industrijske proizvodnje v okraju. Najmočnejša je tovarna ARGO v Izoli, ki bo proizvedla za nad dve milijardi din vrednosti v raznih konzervah povrtnin in sadja, ribjih konzervah ter koncentratih za juhe.

Največji porast odpade na preteklo leto, ko je bila proizvodnja za 92% večja kakor pa v letu 1955. Lansko leto so se vključile v proizvodnjo nekatera nove kapacite, kakor LAMA, nov oddelek v MEHANOTEHNIKI, v ZADRUŽNIKU, v tovarni ARGO, zaključene so bile rekonstrukcije v tovarni JAVOR, v RUDI in še druge rekonstrukcije manjšega obsega. TOMOS je opravljaj monažno proizvodnjo že v novi industrijski hali in je lansko leto montiral že 9664 motornih koles. Pa tudi v ostalih industrijskih podjetjih so se kapacite bolje izkorisale, povečala se je storilnost dela in s tem je proizvodnja stalno naraščala.

Znaten vpliv na povečanje proizvodnje pa je imela nova uredita o delitvi dohodka gospodarskih organizacij, ki je zagotovila dosti

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR LETOS NOVE NALOGE V zunanjji trgovini

(Nadaljevanje z 2. strani) ravno v zunanjji trgovski stroki in s čimer smo imeli precej slabih skušenosti. Seveda pri sestavi programa oz. sistema v smislu pravilnega usmerjanja sodelujejo vse prizadete gospodarske organizacije, zlasti pa njihova združenja.

Temeljno pri reševanju vprašanja pravilnega usmerjanja zunanje trgovine in zlasti izvoza je v tem, s kakšnimi sredstvi naj bi dosegli načrtne uspehe. Pri tem obstaja seveda mnogo možnosti od tečajev, faktorjev in premij do kreditov in podobno. Vendar pa se smatra kot najmočnejši činitelj zavest tistih, ki odločajo v naših izvoznih podjetjih. Tudi ne bodo moči doseči uspeha naenkrat, temveč postopno.

Naj omenimo še eno vprašanje, ki je najtesneje povezano z zunanjijo trgovino. Gre za ureditev deviznega režima pri nas, ki je zelo zapleten in često tudi pokaže negospodarske rezultate. Letos so bili že sprejeti ukrepi, da bi se zboljšalo stanje tudi v tem pogledu in kot prvi ukrep je bilo znižano število disparitetnih tečajev. V zvezi s tem naj bi dosegli, da bi ne dajali več toliko sredstev za pokrivanje razlik v cenah med našim in zunanjimi trgi. Razen tega pa naj bi tudi z deviznim režimom dosegli, da bi se zniževala pasiva v naši plačilni bilanci. To je tem bolj važno, ker bomo morali z zniževanjem zunanje pomoći sami skrbeti za reševanje mnogih problemov, ki se bodo porajali.

Končno naj se dotaknemo še zaščite naše industrije in našega trga sploh. Kot vemo, je v pravri carinski zakon. Z njim bi v prvi vrsti začeli domačo proizvodnjo in urejali vprašanja notranje potrošnje. Razen tega pa se že sedaj poslužujemo v mnogih primerih zaradi zaščite domačega trga prepovedi izvoza raznih proizvodov in omejevanja izvoza na določene količine. Tako smo začeli bolj korenito reševati tudi ta vprašanja, kajti glede na petelinosti gospodarski načrt predstavlja ureditev zunanje trgovine važno postavko tudi za dosego drugih postavljenih nalog tega načrta.

—dt-

Milan Cirk

KOMUNALNO BANKO V KOPRU vodi nov upravni odbor

Pred nedavnim je bil imenovan nov upravni odbor KB v Kopru. Pred člane novega odbora je postavljena naloga o dokončni reorganizaciji v zvezi s priključitvami podružnic. Kot zadnji sta se priključili še podružnici iz Šežane in Postojne.

Upravni odbor je na svoji prvi seji obravnaval kreditni sistem in v zvezi s tem delitev kreditov. Posebej je bilo govorova o podejnjem kreditu »ERMI« v Šmarjah, ki bo sicer v doglednem času odplačan, vendar bo morala banka zaradi nekaterih okolnosti temeljito spremisliti nadaljnji razvoj tega podjetja. V nadaljnji razpravi so predlagali, naj bi gostinska zborica posvetila več pozornosti preskrbi svojih podjetij, da ne bi posamezni gostinski obrati kupovali vina pri pridevalcu in dvigali na ta račun cen. Kako bo z izvedbo nakupovanja manjših zalog vina, je seveda drugo vprašanje, ker banka ne sme dajati sredstev v ta namen. Izhod bodo morali iskati v boljši povezavi med vinski podjetji in gostinskimi obrati.

Na koncu je upravni odbor obravnaval zaključni račun banke, nato pa so še diskutirali o notranjih problemih nove organizacije.

večjo stimulacijo za večjo proizvodnost dela in boljše gospodarjenje v podjetju. Marsikateri delavski svet bo pri razpravah o zaključnem računu za lansko leto lahko ugotavljal, koliko milijonov mu je prinesla ta uredba v sklad z svobodno razpolaganje. Kjer pa teh milijonov ne bo in tudi ne tisočakov, naj pa delavski svet pestavi na razpravo vprašanje, kateri vzroki so povzročili, da podjetje v preteklem letu ni napravilo nobenega napredka.

Nazljud takto velikemu porastu fizičnega obsega proizvodnje v letu 1957 se predvideva v letošnjem letu še nadaljnji porast za 14%. Tak porast omogočajo še nadaljnje rekonstrukcije v industriji in dopolnitveni kapacet, ki so bile izvedene ali, so v teku, kot v tovarni LESONIT v Ilirske Bistrice, PARTIZANKI v Kopru, PLAMI v Podgradu, IRIS v Izoli in še nekaterih drugih.

Na karakteristično stroko industrije koprskega okraja, to je lesno-predelovalno in živilsko-predelovalno stroko, bo odpadlo 52% celotne industrijske proizvodnje. Živilsko-predelovalna stroka industrije bo po vrednosti proizvodnje še vedno na prvem mestu. Podjetja kovinske stroke bodo udeležena z 21% v industrijski proizvodnji.

Usmerjenost industrijskega porasta proizvodnje je popolnoma v skladu z načeli zveznega perspektivnega plana, kar nam dokazuje tudi struktura tega porasta. Predvideva se porast proizvodnje reprodukcionskega materiala za 3%, gradbenega materiala za 34% in proizvodov, namenjenih pretežno za široko potrošnjo, za 37%.

Tovarna motornih koles TOMOS v letošnjem letu ne bo bistveno povečala proizvodnje. Predvideva se, da bo dala na trg 10.000 motornih koles. Večina od teh bodo lahki motorji tipa Colibri, ki so namenjeni predvsem za široko potrošnjo. Ta motorna kolesa bodo že v celoti začeli doma izdelovati in ne več iz uvoženih delov.

Posebno značilno je povečanje proizvodnje v nekaterih artiklih. Tako se bo proizvodnja lesnitih plošč povečala za okrog 500 tisoč m², opeke za dva milijona komadol, marmornatih blokov za 125 m³, raznih igrač za 65 ton, radijskih sprejemnikov za nad 4000 komadol, izdelkov iz plastičnih mas za nad 200 ton, pohtiva za okrog 1000 raznih garnitur, ribjih konzerv in konzerv povrtnih za 400 ton in še nekaterih ostalih proizvodov. Tovarna ARGO bo v letošnjem letu pričela s proizvodnjo kock za juho in povečala bo proizvodnjo ostalih jušnih koncentratov na tako koli-

nih poldruži tisoč mladih ljudi, večinoma ženske mladine. V vseh kolektivih so odločno premalo skrbeli za sprejem mlajših članov v ZK, čeprav je obč. komite stalno na to opozarjal osnovne organizacije. Na mlade ljudi negativno vpliva, ker niso oskrbljeni z vsem, kar je mlademu človeku potrebno. Stanovanjska stiska in pa prevsoka cena prehrane spravlja mlade ljudi, ki so v svojem delu največkrat začetniki, v težak gmotni položaj. Te okolnosti prinašajo posameznikom negativne pojave. Gospodarske organizacije kažejo premalo razumevanja za mlade ljudi. Posledica je med drugim nadpovprečna obolelost, nizka delovna storilnost in nerazpoloženje do

V obdobju med obema konferencama so sprejeli v ZK 51 novih članov, večinoma mlajših ljudi. Vendar pa sudi konferenca, da kaže sprejemanje novih članov premajhno prizadetvost za pomlajevanje organizacije ZK. V gospodarskih podjetjih je zaposle-

čino, da bi povprečno vsak prebivalec v naši državi lahko dobil en zavojček.

Zmanjšanje proizvodnje predvidevamo samo v stroki rudarstva. Rudnik Sečovlje je po lanskem elementarni nešreči začel odpirati novo polje premoga, ker je staro zalila voda. V letošnjem letu bo delovni kolektiv zopet osvobodil del rudnika od vode in bo pričel ponovno odkopavati premog. Prišel bo pa do premoga tudi že v novem polju.

Število zaposlenih ljudi v industriji se bo v letu 1958 povečalo za 14%, to se pravi: v istem razmerju kot obseg proizvodnje. S tem pa še ni rečeno, da se ne bo povečala tudi proizvodnost dela, ker se bo nad polovico novih delavcev in uslužbencev zaposlilo v tovarni TOMOS. Če primerjamo družbeni proizvod, ki je rezultat vloženega dela, iz lanskega leta in iz plana letošnjega leta, potem vidimo, da se bo po enem zaporedem povečal za okrog 7%, kar je jasen dokaz povečanja proizvodnosti dela.

Do večje proizvodnosti dela bo prišlo predvsem zaradi boljšega izkorisčanja strojev in strojne opreme, zaradi raznih rekon-

strukcij in manjših dopolnitvenih strojne opreme, zaradi česar se predvideva, da se bo celotno koriščenje kapacet povečalo za 8%.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V IZOLI

Razvijanje socialistične demokracije

V kino dvorani v Izoli je bila v soboto II. občinska konferenca ZKS, ki se je je udeležilo nad sto delegatov osnovnih organizacij. Konference, ki jo je vodil v imenu delovnega predsedstva Tone BOŽIČ, se je med drugimi gosti udeležil tudi okrajni sekretar ZKS Albert JAKOPIČ. V obširnem poročilu je sekretar občinskega komiteja Avgust BREZAVŠČEK analiziral politično delo osnovnih organizacij in komunistov v minulih dveh letih. Njegovo poročilo so posamezni delegati dopolnili v razpravi, v katero je s kritičnimi pripomembami in vzpodbudnimi napotili za nadaljnje delo posegeti tudi okrajni sekretar ZKS Albert JAKOPIČ.

V izrazitem industrijskem značaju izolanske komune je pogojeno tudi politično delo komunistov. V minulih dveh letih, med prvo in drugo občinsko konferenco, so bile osnovne organizacije ZK, posebno organizacije v gospodarskih podjetjih, politično najbolj aktivne na gospodarskem področju. To delo so komunisti opravljali s tolikšno vnemo, da so v nekaterih osnovnih organizacijah celo zanemarili ostalo partizansko politično delo, zlasti pa ideološko in politično vzgojo članov. Terenske organizacije ZK pa so se politično posebno močno uveljavile v utrjevanju družbenega upravljanja ter v politični izvedbi jesenskih volitev v občinske in okrajni ljudski odbor. Čeprav ni bilo politično delo brez pomanjkljivosti, mu kljub temu gre vse priznanje, saj so z njim komunisti kot vodilna politična sila v komuni dokazali, da so sposobni in pripravljeni dvigniti gospodarstvo komune na takšno raven, ki je solidna osnova za trden življenjski standard v komuni.

V obdobju med obema konferencama so sprejeli v ZK 51 novih članov, večinoma mlajših ljudi. To je ugotovil tako predsednik krajevne organizacije Albin Žerjal kakor tudi diskutanti na občnem zboru. Zato bo treba, da bo bodoči krajevni odbor bolj poprijel za delo, podvezel vse za vključitev v organizacijo tistih, ki imajo vse pogoje, da so člani Zveze borcev, da bo dejav-

delna. Mladinske in sindikalne organizacije, ki so že neštetokrat opozorile na te okolnosti, so v glavnem naleteli na gluha ušesa. Če bi gospodarstveniki stvar globlje presojali, bi takoj ugotovili, da je rentabilnejše vlagati sredstva za izboljšanje delavcev življenjske ravni, kakor pa plačevati visoke dodatne prispevke za socialno zavarovanje, sedm-dnevne boleznine itd.

Čeprav so komunisti opravili zadovoljivo svoje politične naloge v razvoju socialističnih odnosov v občini, pa ugotavlja konferenca, da bi bilo vse politično delo še močnejše in izdatnejše opravljeno, če bi bili vsi člani ZK politično aktivni. Kakor v mnogih komunah, tako sloni tudi v Izoli glavno politično delo na ramah manjšega števila komunistov. Skoraj polovica komunistov nima nobene funkcije, medtem ko jih imajo posamezniki do deset in še več. Za svoje prihodnje delo je konferenca postavila med drugim tudi zahtevo, bo bodi vsak komunist politično aktiven v družbenem upravljanju ali pa v katere koli množični organizaciji.

Pred novimi nalogami

Krajevna organizacija ZB v Dvabiči ni v preteklem letu dosegla takšnih uspehov dela kakor bi jih lahko. To je ugotovil tako

predsednik krajevne organizacije Albin Žerjal kakor tudi diskutanti na občnem zboru. Zato bo treba, da bo bodoči krajevni odbor bolj poprijel za delo, podvezel vse za vključitev v organizacijo tistih, ki imajo vse pogoje, da so člani Zveze borcev, da bo dejav-

nost te organizacije dobila širši razmah in da bi bila disciplina članov, predvsem glede plačevanja članarine, boljša.

V preteklem letu se je krajevna organizacija ZB ukvarjala le z reševanjem formalnih dolžnosti. Sklicali so sicer pet sej, vendar pa so le na treh uspeli podrobnejše razpravljati o delu organizacije, vendar pa obetov polni sklepi niso bili popolnoma ostvareni. Na sejah je bilo govorila tudi o pomoči otrokom padlih borcev in žrtvam fašističnega terorja, o sodelovanju pri organiziranju Dneva mladosti v Matavuniter obnovi in negi partizanskih grobov. Ti sklepi pa so bili več ali manj dosledno opravljeni, kar je svetla postavka v delu tamkajšnje organizacije ZB.

Novi 7-članski upravni odbor čaka velike naloge. Potrebno bo poglobiti delo organizacije, poskrbti, da bo eden izmed članov prevzel tajniške posle, ki so trenutno popolnoma zastali, razen tega pa razviti široko akcijo za zbiranje zgodovinskih podatkov iz NOB in sestaviti plan bodočega dela ter predračun izdatkov in dohodkov za letošnje leto. Počevanje števila članov in njihova mobilizacija za delo pa bo osnova za to, da bomo prihodnje leto zabeležili uspešno in spodbudno delo članov tamkajšnje krajevne organizacije ZB. Kraševci

V dvorani kina v Izoli med razpravo o poročilu sekretarja Brezavščeka na sejnej konferenci ZK

S KONFERENCE KOMUNISTOV DIVAŠKE OBČINE

Vse za izvedbo gospodarskih nalog

V nedeljo je bila v Divači druga občinska konferenca ZKS, ki se je udeležilo 84 delegatov in večje število gostov, med njimi sekretar Okrajnega komiteja ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir, zastopnik JLA ter zastopniki občinskih komitejev ZKS iz Pivke in Sežane.

Potem, ko je analiziral najvažnejše dogodke v svetu in vztrajno borbo naših narodov za neodvisnost, za mir in sodelovanje

Kaj pravijo drugod

G L A S GORENJSKE

Vsek kraj tudi praktično ne more imeti svojega poslanca, razen tega pa tudi iz drugih razlogov to ne more biti odločajoče merilo pri izbiro kandidatov. Pri izbirjanju ljudi za poslanske kandidate prav gotovo ne more biti najvažnejše to, od koder je kandidat doma, marveč pozitiven odnos posameznika do naše družbene stvarnosti, njegova družbena razgledanost in sposobnost za konstruktivno sodelovanje pri vsestrahenskem razvijanju naše družbe. Samo tak poslanec bo v skupščinskih klopeh lahko koristil celotni jugoslovenski skupnosti in s tem tudi svojemu ožjemu kraju. Zato pa so težnje po tem, da bi izbrali kandidate le iz »našega kraja« ne samo praktično neunesničljive, marveč so tudi škodljive, demagoške. Naša domovina ni samo vas ali občina, niti ne samo Gorenjska ali Slovenija, marveč celotna Jugoslavija. Od razvoja do celote pa je odvisen tudi razvoj posameznega kraja, ki sam zase ne bi mogel priti nikam naprej.

DELJSKI TEDNIK

Pravijo, da sta nas dve stvari sentacialno pretresli v preteklem letu: sovjetska sputnika in »atomsko toplice pri Podčetrtek. Deloma bi mogli skoraj temu pritrditi. Saj ni časopis pri nas, ki se ne bi razpisal o »čudežni mlaki«. Bilo pa se je tudi o tem razpisati. Nekočniva ozdravljenja, žafranske cene, škandalozna svinjarica, skoraj mistična lahkovernost, uspehi in neuspehi, velika romanja. Saj je samo v Podčetrteku bilo okrog 30.000 nočnin in je Rogaska Slatina ostala v senki. Naslovi v našem tisku so bili polni nasprotij. Mnogo hrupa za nič! Velika radioaktivnost! Ali bo dobro! Obsotje zdravilišče? Namesto večavnega prospekta »čudežna ozdravljenja«. Pet milijonov inkasa v toplicah, ki jih se nikjer ni... Prava zmešjava. Tudi prekorci so se pojavljali, ki so obetali veliko prihodnost in drugi, ki so črnogledo napovedovali vyzpon in zaton hkrati. In kaj je sedaj? Videti je, da bo sezona spet podobna lanskemu, saj že sedaj prihajajo pisma za rezervacijo sob v Turistično društvo v Podčetrteku si že beli glavo, kako bi preprečilo anarhijo, kot je bila lani.

POMURSKI VESTNIK

Odbor za trgovino z živino pri Okrajni trgovinski zbornici v Murski Soboti je na eni zadnjih sej razpravljal o prikladah k mesu. Člani odbora so bili mnenja, da je bil odstotek priklad, ki ga predlagata Trgovinska zbornica LRS, nekoliko previsok. Za območje našega okraja so predlagali naslednje odstotke pri posameznih vrstah mesa. Za goveje meso, stegno in pleča do 30 odstotkov kosti, za bočnik in vrat do 25 odstotkov, za brzočko v Šimbah 15 odstotkov. Priklada odpade na prsnici in na rebra, ker so tu kosti že vrašene v dovoljni meri. Pri telečjem mesu znaša priklada na stegno in zrezke do 35 odstotkov, do 30 odstotkov pri vsem ostalem telečjem mesu, kjer so že kosti izločene. Na ledvično pečeno naj bi znašala priklada do 30 odstotkov, pri vsem ostalem telečjem mesu naj ne bi bilo nobene priklade. Pri svinjskem mesu naj bi znašala priklada za stegna in za zrezke do 20 odstotkov in 15 odstotkov za meso brez vrašenih kosti.

Zasavski TEDNIK

Na zboru volivev obrata Trbovlje rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki je bil v ponedeljek, 27. januarja, so volivci razpravljali o bližnjih volitvah v zvezno in republiško skupščino. Sočasno so vsi prisotni izrazili željo v imenu vseh trboveljskih rudarjev, da tovarš Miha Marinko, predsednik Ljudske skupščine LRS, še nadalje ostane poslanec v Trbovljah.

gradnjo stanovanj prevzela, v kolikor je pač možno, posamezna podjetja.

Poročilo in razprava sta obravnavala subjektivne slabosti delavcev, ki se ponekod kažejo v tem, da se marsikdaj pod prevelikim vplivom delodajalca. Zato se večkrat pojavlja neodločnost pri razpravljanju o življenjsko važnih vprašanjih podjetja. Potrebno je temeljito in dosledno pojasnjevati, kako važne so naloge delavskih svetov, upravnih odborov in delovnih kolektivov pri gospodarjenju v podjetju. Na drugi (Nadaljevanje na 11. strani)

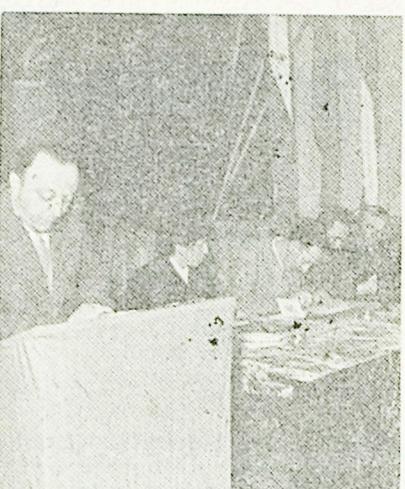
Sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir je minulo nedeljo govoril delegatom občinske konference ZK v Divači

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V HRPELJAH

Tesnejši stik s terenom

Največje prizadevanje je veljalo gospodarskemu razvoju komune — Pereča problematika mlade generacije — Vsak komunist mora biti politično aktiven, da ne bo vse breme političnega dela slonelo samo na nekaterih članih ZK

Druge redne občinske konferenčne Zveze komunistov v Hrpeljah se je udeležilo 67 delegatov, ki

Sekretar občinskega komiteja ZK v Hrpeljah Ciril Rapotec bere delegatom svoje poročilo na nedeljski konferenci

so z zanimanjem sledili obširnemu poročilu sekretarja občinskega komiteja ZKS Cirila Rapoteca. Potem, ko je tov. Rapotec omenil gospodarske uspehe hrpeljske občine v zadnjih dveh letih in nanizal vrsto nalog, ki jih morajo rešiti komunisti v zvezi z izvajanjem bodočega gospodarskega razvoja občine in okraja, je omenil, da je na področju hrpeljske občine vključenih v Zvezo komunistov 350 državljanov, od tega 99 žensk. Kritično je obravnaval dosedanje delo komunistov tako v okviru same organizacije, kakor na področju gospodarstva, družbenega življenja in uveljavljanja delavskega upravljanja.

V razpravi je delegat Bruno Čermelj govoril o nujnosti poglobitve ideološke vzgoje in splošnega izobraževanja delovnih kolektivov, član občinskega zborna dr. Franc Juriševič pa je v zvezi s perspektivnim planom kmetijstva utemeljil potrebe po kooperaciji v vseh strokah kmetijstva.

Organizacijski sekretar okraj-

nega komiteja Zveze komunistov Julij Titl je pohvalil delo komunistov hrpeljske občine, omenil pa je, da bo potrebno še dopolniti in izboljšati sistem dela. Delegate je pozval, naj se temeljite pripravljajo na delo na terenu in naj skrbijo za pomladitev članstva.

Tovarišica Slavka Skvarča, delavka podjetja TOS, se je zavzela za to, da bi predavateljski aktiv obiskal njihovo podjetje in delovnemu kolektivu posredoval seznanjanje z delavskim upravljanjem in z delavsko zakonodajo. Delegat Milan Kogoj je poddaril nujnost tesnejše povezave med Zvezo komunistov in Zvezo borcev ter komuniste zainteresirali za zbiranje zgodovinskega materiala iz narodnoosvobodilne vojne. Marko Enci je predlagal, naj bi ustanovili odbor Ljudske tehnik, ki bi razen obstoječega avto-moto društva vključeval še modelarsko in fotosekocijo. Aktivnost tega odbora bi lahko odtegnila mladino od brezdelja v prostem času in jo uvajala v praktično delo. Potem, ko je predsednik občine Anton Ovcarič seznalni delegati o občinskih gospodarskih problemih in omenil, da so na področju hrpeljske občine v zadnjih dveh letih s prostovoljnimi delom ostvarili vrednost 22 milijonov dinarjev, je delegat D. Dekleva priporočil tesnejšo povezavo članov Zveze komunistov s sindikalnimi organizacijami po podjetjih.

Ob zaključku konference so delegati izvolili 21-članski sekretariat občinskega komiteja ZKS in sprejeli na osnovi poročila in razprave vrsto sklepov za nadaljnje delo.

J. Z.

Petrinje

Republiška komisija za revizijo gradbenih načrtov je na svojem zasedanju 31. I. 1958 razpravljala o spremembri načrta za gradnjo avtomobilske ceste Ljubljana-Koper. Omenjene spremembe načrta se nanašajo v glavnem na sektor Kozina-Petrinje-Kastelic. Po daljši razpravi, katere se je udeležil tudi predsednik občine Hrpelje, je komisija odredila, da se v Petrinjah zgradi izpod cestne trase podvoz, da bo omogočen varen pregn živine in prevoz z živilsko vprego. Prav tako bodo na ustrezem mestu položili pod traso vodovodno cev za napeljavo vode z onstran nove ceste v vas. Urejen bo tudi priključek s ceste do vasi in proti Podgorju. Prvotno predvideni nadvoz pa bo zgrajen šele v drugi fazi gradnje ceste, ker za sedaj ni finančnih sredstev. S tem je to pereče vprašanje vaših komunikacij vsaj v glavnem rešeno.

-va-

Obvestilo

Inž. Jože Drnovšek iz Postojne

prej služboval v Boču, sedaj pa je pomočnik direktorja Gozdnega gospodarstva v Postojni.

Njegova dosedanja prizadevnost v graditvi socialistične domovine kaže, da bo inž. Jože Drnovšek sposoben in voljan dobro opraviti naloge na mestu, kamor ga je predlagala kandidačna konferenca.

STINA

Kandidacijske konference predlagajo

volivci pa bodo odločili

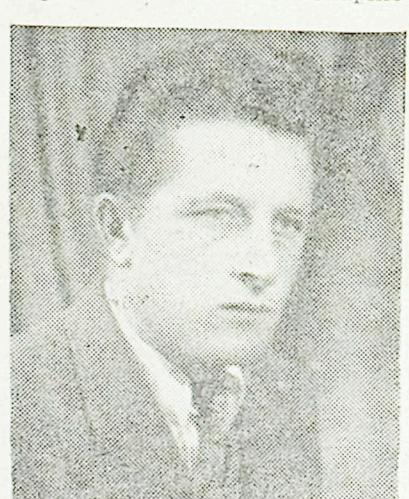
Alfonz Grmek predlagan za republiškega poslanca

Kandidacijska konferenca, katera se je udeležilo 33 delegatov s področja sežanskega volilnega okraja, je soglasno sprejela sklep, da bo volivcem predlagala kot kandidata za volitve v republiški zbor Alfonza Grmeka, dosedanja republiškega poslanca in predsednika Občinskega ljudskega odbora Sežana.

Albin Kuret naj bi kandidiral na Pivškem

V sredo, 29. januarja, se je v Pivki sestala kandidacijska konferenca in predlagala Albina Kureta za kandidata v republiški zbor.

Albin Kuret se je rodil leta 1925 v Knežaku. Ko mu je bilo 17 let so ga fašistične oblasti s skupino

Albin Kuret

drugih mladincev dodelile v kazensko enoto (posebni bataljon), kjer je ostal do kapitulacije Italije. Nato se je pridružil partizanskim enotam ter se požrtvovano boril za osvoboditev naše domovine. Leta 1952, ko je dosegel čin kapetana I. klase, je bil na lastno željo demobiliziran in je dve leti služboval kot sekretar podjetja LESONIT v Ilirske Bistrici. Leta 1954 se je vpisal v srednjo ekonomsko šolo, ko pa jo je dokončal, se je vrnil v Pivko. Sedaj je podpredsednik občinskega ljudskega odbora v Pivki in sekretar tamkajšnjega občinskega komiteja ZKS. Tovariš Kuret je nosilec številnih odlikovanj, ki jih je prejel za svoje storitve v NOB.

IV.

Janko Rudolf predlagan za kandidata v Republiški zbor

Delegati kandidacijske konference v Ilirske Bistrici so v petek predlagali volivcem ilirsko-bistriške občine, da bi kandidirali za republiškega poslanca sekretarja Glavnega odbora SZDL Slovenije Janka Rudolfa. Ob tej priložnosti so izrazili željo, da bi tovarš Janko Rudolf prej ko močno prišel med volivce te volilne enote. Med razpravo je bilo tudi govora o pomenu državnozborskih volitev in sklenili so, da bodo napeli vse sile za čim boljše volilne rezultate.

S. V.

Delegati kandidacijske konference, ki je te dni bila v Postojni, so sklenili predlagati zborom volivcem na področju postojanske, piševske in ilirsko-bistriške občine, naj bi kandidirali v republiški zbor proizvajalec inž. Jožeta Drnovška, pomočnika direktorja Gozdnega gospodarstva v Postojni.

Inž. Jože Drnovšek iz Postojne

prej služboval v Boču, sedaj pa je pomočnik direktorja Gozdnega gospodarstva v Postojni.

Njegova dosedanja prizadevnost v graditvi socialistične domovine kaže, da bo inž. Jože Drnovšek sposoben in voljan dobro opraviti naloge na mestu, kamor ga je predlagala kandidačna konferenca.

STINA

• KULTURA PROSVETA • KULTURA

Obletnica Prešernove smrti, 8. februar je postal že tradicionalni slovenski kulturni praznik. Ne samo kot spomin na velikega moža, ki je umrl pred 109 leti v Kranju in si je postavil enkratni in večni spomenik z drobno knjižico poezij, ampak je to tudi praznik vseh naših sedanjih kulturnih prizadevanj. Vsako leto na ta dan častimo obletnico velikega pesnika in genija slovenskega naroda doktorja Franceta Prešerna z vrsto kulturnih prireditev po gledališčih, šolah, ustanovah, organizacijah. V Kopru bo v počastitev Prešernovega spomina slavnostni koncert moškega pevskega zbora DPD Svoboda, ki obenem stavlja 10. obletnico svojega delovanja. Naš okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev pa bo zaslужnim delavcem za uspešno delovanje na kulturnoprosvetnem področju podelil nagrade iz sklada Srečka Kosovela

NOVE knjige

HANS FALLADA:

ZGODE O ZMEŠLJAVAH

Kakor se mi ne zadovoljujemo več pri kulturnoprosvetnem življenu samo s starimi oblikami, ampak iščemo novih oblik, ki bi zadovoljevale sodobnega človeka in današnji tempo tehničnega razvoja, tako so tudi naši otroci ne navdušujejo več nad zatočilo navlako kraljev, princev in kraljic, ter nerazumljivih pošastnih bitij, temveč iščejo v pravljicah odsev polpretetke dobe, o kateri siščijo priovedovati, iščejo reprodukcijo lastnih problemov in hotenj.

V to vrst sicer ne sodijo popolnoma pravljice Hansa Fallada, kakor na primer čudovite zgodbe naše mladinske pisateljice Ele Peroci, lahko pa jih prištevamo med tiste prikupne realistične priovedke, ki se za pozivitev otroške domišljije in za čustveno vzvaljanje še delno poslužujejo izsledkov starega izročila.

Hans Fallada je nemški pisatelj s pravim imenom Rudolf Ditzen, doma iz revne kmečke družine v Greifswaldu, kjer se je rodil leta 1893. Nemirna življenska žilica ga je gnala v najrazličnejše šole in poklice, bil je hlapec, uradnik, trgovski pomočnik, nabiralec časopisnih oglasov, branjevec in polir, ljubec do kmečkega življenja in čudovite pokrajine pa ga je končno pripeljala v rojstni kraj, ko je že lahko živel od pisateljevanja. Umrl je leta 1947 in ta letnica nam pove, da je Fallada preživel črna leta strahovlade Hitlerjevih rjavosrajčnikov in gestapoških agentov. Iz te hude dobe je napisal pisatelj svoje najboljše delo, roman »Vsakdo umira sam«. Knjalu pa izidu te knjige pa je umrl, razočaran nad novim časom, v katerega je trdno verjel in o katerem je mislil, da bo svet počlovečil. Prvi roman s katerim je Fallada zaslovel, pa je bil »Kmetje, bonci in bombe« leta 1932, kjer opisuje upor izrabljenih in revnih kmetov proti državnim voditeljem, dostenjanstvenikom in uradniški birokraciji. Se istega leta je izšel njegov roman »Kaj pa zdaj, sironak«, ki ga poznajo slovenski bračci iz podlistka Ljudske pravice (Kaj pa zdaj, fant).

Priovedke je začel pisati Fallada v letih pregašanja, priovedoval jih je svojima otrokom na samotnem domu. Kljub temu so polne vredne razgibanosti, prisrčnosti, potegavščin in humorja, predvsem pa plenimočnosti in srčne dobre. Njegovo široko in modro srečo je znalo dovolj ljubiti ljudi in razumeti otroke, da je ustvaril tako knjigo, ki veliko pove odraslim in otrokom in jim nosi pisateljevo gorečo željo, »da jim nikoli ne bi ugasnila luč, ki se ji pravi: sreča«.

Zaslugo, da smo to lepo knjigo dobili tudi v slovenščini, imata založba Mladinska knjiga v Ljubljani in prevajalec Lojze Kovačič. Ilustracije ki so toplo občutene, kot pisateljev tekst, je prispevala Ruža Piščane.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo Slovenskega Primorja!

PRED KONCERTOM MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA DPD SVOBODA V KOPRU

LJUBEZEN DO NAŠE LEPE NARODNE PESMI

Pevski zbor koprsko Svobode je pravzaprav že lani praznoval desetletnico svojega obstoja. Toda ker takrat ni uspelo, da bi imeli svoj representativni koncert, ki bi v polni meri pokazal sadove tega dolgoletnega udejstvovanja in vso dognanost zboru, ki po pravici velja za najboljšega na Primorskem, in še posebno ker je tradicija koprskih pevcev ozko povezana s Prešernovimi proslavami, bo tak slavnostni koncert ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku, obletnici Prešernove smrti. Za zbor pa bo pomenil obračun o dosedanjem delu in odskočno desko k nadaljnji uspehi. Koncert bo v petek, 7. t. m. v gledališki dvorani v Kopru.

Od tistih prvih začetkov, ko se je v Kopru po več desetletnih prekiniti znova oglašila slovenska pesem, je preteklo že dvanajst let, kajti takrat smo pisali leto 1946. To ozemlje takrat se ni bilo priključeno k domovini Jugoslaviji, ampak se je imenovalo Svobodno tržaško ozemlje, cona B. V. Rižani je bila meja proti Jugoslaviji, resnična in stroga državna meja, proti Trstu, coni A, pa je bilo bolj svobodno, človek je hodil kar z osebno izkaznico kadarkoli in kolikor krat je hotel. In če so šli Koprčani v Ljubljano, so vedno rekli, da gre do Jugoslavijo. Bil je to čas, ko v Kopru še ni bilo Triglava in stanovanjskega bloka ob njem, ne naselja v Smedeli ali Skocjanu, ne blokov na Belvederu. Največja stavba so bili še nedavno nekdaj tako znani koprski zapori, najnovejše hiše pa tako imenovane »case nuove« v ulici Maria Pobega in zidali so jih pred prvo svetovno vojno. Slovenci pa so bili takrat med seboj kot ena sama velika družina.

Takrat so se našli širje pevci, Va-

sili Resinovič, Angel Segolin, Karlo Šušelj in Roman Suban so to bili. Vse predolgo so že pogrešali lepo slovensko pesem, kar manjkalo jim je nekaj v tem prebujajočem se življenu in razvoju po osvoboditvi. Ustanovili so kvartet in prvi nastopili na Prešernovi proslavi 8. februarja 1946 v dvorani nad koprsko Ložo, kajti gledališče takrat še ni bilo obnovljeno. Toda niso ostali dolgo sami, kmalu so se oglašili tudi drugi ljubitelji petja in že decembra istega leta so imeli v Kopru oktet, takoj v začetku leta 1947 pa moški zbor, SKUD »Oton Zupančič«. Njihov prvi nastop je bil na Prešernovi proslavi leta 1947. Takrat ni bilo v Kopru proslave, akademije ali kakršnegakoli praznovanja, da ne bi nastopili tudi pevci. Kot solistka je nastopala z njimi sopranistka Danica Pelanova. Pevovodja je bil učitelj Avgust Černika, ki je zdaj v Celju in poznaje dr. Stanko Vuga iz Trsta. Med najprizadenejšimi člani lahko imenujemo razen prve četvorice še Janeza Hribarja, Cirila Masko, Staneta Tršarja, Daniela Milija, Srečka Lazarja, dr. Božidarja Zego, dr. Poldeta Hladnika, pokojnega dr. Danila Kuštrina, Jožeta Kosmino in Franca Zadnika.

SKUD »Oton Zupančič« je imel razen moškega tudi mešani zbor, v glavnem iz tega glasbenega telesa se je potem aprila leta 1951 formiral komorni zbor Radia jugoslovenske cone Trsta, to se pravi Kopa. Ustanovil in vodil ga je Vladimir Lovčec, ki je prišel takrat iz Ljubljane in ki je še danes z manjšimi presledki dirigent moškega zborja koprsko Svobodo (dobro leto dni ga je vodil Ivan Šćek). Radijski komorni zbor je bil takrat mešani, moški pa so še vedno obdržali svoj SKUD »Oton Zupančič«, ki je pozneje decembra leta 1952, postal jedro moškega zborja novoustanovljene Svobode.

Ta letnica pomeni v razvoju moške-

šteno zaslužil, kajti vsi so govorili, da v Kopru Svoboda spi, ne spanje pravičnega pač pa neaktivnega.

Uspehe zborja pa naj vam še bolj ilustrativno povedo statistični podatki (v oklepaju: zbor je imel vedno svoj odbor, ima urejeno kroniko z vsemi številkami, ki lahko zanimajo poklicno rado-vnednega novinarja): v obdobju od leta 1953, ko je zbor začel nastopati, pa vključno do leta 1957 je imel zbor 35 samostojnih, celovečernih koncertov, 4 snemanja na radijski postaji, nastopil je na 32 proslavah in akademijah, prisestvoval 30 civilnim pogrebom. Pri tem moramo upoštevati, da je bilo za to potreben okrog 100 pevskih vaj na leto. Povprečno število pevcev v vseh teh letih je 40, imajo pa repertoar okrog 100 pesmi. Kraji, ki so jih obiskali na svojih krajsih in daljših turnejah, so bili razen Kopra še: Izola, Strunjan, Portorož, Piran, Škofije, Plavje, Pobegi-Čežarji, Osp, Bertoki, Lopar, Šmarje, Ankaran, Valdoltra, Dekani, Sečovlje, Hrpelje, Postojna, Kozjane, Sežana, Socerb, Dutovlje, Tomaj, Idrija, Vipava, Ozeljan, Miren, Prvačina, Kobarič, Bovec, Okroglica. Skoraj v vseh teh krajih so imeli celovečerni koncert in moradni omenjeno, če so kdaj kje zapeli le nekaj pesmi. Lepo je bilo na teh turnejah, uspehov pa

STE LJUBITELJI RADIJSKIH SLUŠNIH IGER?

V predpustnem času - okrogle zgodba

Honoré de Balzac — Max Gundermann: ODPUSTLJIVI GREH

V naših časopisih lahko precej berete o predstavah poklicnih gledališč ali amaterskih družin. Le redko pa zasledite beležke o radijski slušni igri. In vendar imamo v Sloveniji 175.000 prijavljenih radijskih sprejemnikov in lahko trdim, da posluša vsako radijsko igro najmanj 100.000 poslušalcev. To pa je več kot število obiskovalcev v katerem-koli slovenskem gledališču v eni sezoni. Da ustrežemo našim břalcem, bomo uvedli v Slovenskem Jadranu rubriko, ki vas bo seznanjala s slušnimi igrami Radia Ljubljane, kar prenaša tudi naša koprskra rešljena postaja. Naj vam omenimo še to, da so radijske slušne igre ob torkih zvečer in ob nedeljah popoldne.

Naša radijska postaja ima kakor vsako gledališče tudi svoj repertoarni načrt, sezona pa traja od oktobra do junija. Na sporednu so domače in tuje izvirne radijske igre, pa tudi priredbe proznih in dramskih del. Interpreti teh iger so člani ljubljanskih gledališč in radijske igralske skupine, režirajo pa jih stalni radijski režiserji in kot gostje tudi drugi gledališki in filmski režiserji.

Okrogle zgodbe so stare kakor človeštvo samo. Najdemo jih v ljudskem blagu vseh narodov, v antični kometiji, v renesančni literaturi – spominimo se le Boccacciovega »Deukamerona« – pa vse do današnjih dni. Te zgodbe so izraz človekovega veselja nad življnjem, njegovega zdravja in optimizma. Ceprav jih puritanice vseh barv pregnajojo, jih ni mogoče uničiti, kakor ni mogoče uničiti človekove dobre do življenga.

Kot moister okroglih zgodb z literarno vrednostjo velja Honoré de Balzac. Njegove »Contes Drôladiques« pa ne osvajajo samo zaradi tuzemske sošnosti, marveč prav tako zaradi satiričnosti, s katerimi ni prizanesel ne posvetne ne duhovne gospodski. Ena takih zgodb, zgodba o »Odpustljivem grehu«, je zamikala znanega avtorja radijskih iger Maxa Gundermann, da jo je oblikoval za izvajanje v radiu. Ustvaril je pravi biser prešernega besednega humorja. Zgodbo o osemdesetletnem vitezu gospodu de Bruynu, ki si je vzel mlado ženo, in vse posledice tega neenakega za-

NAŠA SODOBNOST, štev. 2

Iz vsebine:

Ljubo Baveon: Delavsko upravljanje in moderna družba, PESMI — Matej Bor in Janez Menart, PROZA — Marjan Rožane: Mitvi in vsi ostali II.

GLOSE IN KOMENTARI — Matej Ber: Odprto pismo Miodragu Protiču, POLEMIKA — Boris Žihelj: Se enkrat o nesporazumih in navskrižnih I; K Pirjeveci očeni: Zgodovine slovenske socialne demokracije II.

ZAPISKI — Božidar Borko: Spomini Vladimira Levstika, MED KNJIGAMI — Mitja Mejak: Rok Arh — Zato, Milko Matičetov: Moderndorferjeve koroške priovede, Niko Košir: Nečak pomislkov ob prevodu Pratoliničeve Kronike revnih ljubimcev, Rok Arh: Razmisljanje o knjigi »Duhovno življenje Koroške« I., GLEDALIŠČE — Vladimir Kralj: Dve uprizoritvi ljubljanske Dramе.

IZ NAŠE KULTURNOPROSVETNE DEJAVNOSTI
Zabavna zgodba o jezičnem dohtarju

Dramska skupina sindikalne podružnice Časopisno-založniškega podjetja »Primorski tisk« v Kopru nam je pripravila prijetno presenečenje: uprizorili so starofrancosko farso iz petnajstega stoletja z naslovom »Maistre Pierre Pathelin« ali »Zgodba o jezičnem dohtarju«. Uprizoritev je spretno in z velikim smisлом za strnjeno dogajanje pripravil Evgen Frelih. Prav gotovo je bila tudi njegova praktična rešitev treh istočasnih prizorišč na odru, kar je omogočilo tekočo predstavo brez odmora. Pri tem mu je s svetlobnimi efekti, ki so označevali kraj dogajanja, pomagal D. Zmagoslavec in seveda predvsem s samo zasnova scene Zorko Borovec. Uspela igralska lika sta bila jezični dohtar, ki ga je igral Jože Cerkvenik in prebrisani ovčar Aleksija Bevka. Obema, prav tako kot Evgeniu Frelihu, ki je razen režije prevzel tudi vlogo sodnika, se pozna, da so na odru že doma in celo verzi jim ne delajo preglavice. V vlogi dohtarjeve žene je nastopila nadarjena začetnica Kristina Morganova, nainvečna in opeharjenega suknarja pa je igral Danilo Morgan. Za glasbene vložke in spremljavo je skrbel kitarist Anton Mask.

Premiera te zabavne zgodbe je bila v nedeljo, 2. t. m. v Zadružnem domu v Pridvoru, v ponedeljek pa je bila predstava za bolnike v Ankaranu, v torek pa za bolnike v Valdoltri. Gledalci so se pri vseh predstavah prijetno zabavili in s poskjanjem izrazili priznanje prijedavnim dramskim skupinam. Igralci bodo obiskali še Smarje, Korte in Portorož.

JADRO, štev. 2

Iz vsebine:

Filibert Benedičič: Tistih 100 lir, Luis Abram: Njegova matura, Branko Šumen: Pesmi, Humbert Kalc: Svet ob bergiji (drama, I. dejanje), Filibert Benedičič: Na Silvestrovo (pesem), Vislava: Ljudje (pesem), Alojz Millič: Italijanski realizem; Rod Modregava vala, Taborništvu — Šola bratstva med narodi, Miroslav Košut: V ranah cloveka se črv zaredi (o pesniški zbirki Cirila Zlobca), Samo Pahor: Krojaški vajenc pred 600 leti; O kitajskem filmu, Slika absolvantov klasičnih in realnih gimnazij v Italiji, Drobne vesti.

NOVO NA KNJIŽNI POLICI ★ NOVO NA KNJIŽNI POLICI ★ NOVO NA KNJIŽNI POLICI

NICHOLAS MONSARRAT

Ni bila samo sleparija

Cim sta se vrnili domov, je šla Esther takoj v posteljo. Po takih nastopih je bila vedno izčrpana zaradi napetosti, ki je trajala tako dolgo, in ker se je zavedala, da strmi vanjo množica ljudi; skrb Mrs. Bannisterjeve na odrni bila zgolj igra... Mrs. Bannisterjeva je opazovala bledi, izčrpani obrazek na blazini, se sklonila in jo poljubila na čelo.

«Lahko noč, ljubica moja,» je rekla naglas in stisnila Estherino roko na poseben način, s katerim sta si druga drugi izražali svojo ljubezen. »Zelo dobro si se izkazala nocoj.«

Esther se je nasmehnila in segla po roki Mrs. Bannisterjeve,

še tako uspešni — toliko stvari je bilo, ki bi se lahko ponesrečile, da ne upoštevamo spretnosti, ki je potrebna, če se hoče z Estherom dobro sporazumevati. Toda sedaj je vse to za njo, danes in jutri tudi. Njen svet se je zožil, skrčil na to malo udobja, in hvalječna je tudi sama izgubila v njem.

Res je, si je mislila, ko je v udobnem položaju premjevala minuti dan — res je, da se je Esther ta večer dobro obnašala. Ploskanje ob koncu je bilo merilo, če ne šteje tega, kar so prinesli darovi... Precej tega, kar sta pokazali na nastopu, je bila seveda samo vaja; Mrs. Bannisterjeva je vedela, kaj želi občinstvo videti, in vprašanja, ki so jih postavljali — »Ali si srečna? Koliko si stara? Ali se spominjaš Irske?« — so bila zmerom skoraj enaka. Za take prilike si je izmisnila posebno vrsto prenosa in Esther je sedaj odlično sodelovala. Med drugim so znaki obsegali določene stiske in dotike, ki so povedali Estheri, kaj naj vsakokrat storiti.

Imeli sta znak za »zravnaj se«, drugi za »nasmehni se«, tretji »smej se«, četrти »odkima« in »objemi me...« To je obema zelo poenostavilo njuno delo.

Seveda, je premišljevala Mrs. Bannisterjeva, je to nekako ne-poštano če tako vzameš, ker so bili Estherini odzivi vedno videti, kakov da nastajo iz njenega lastnega nagiba in so gledalce brezmejno navdušili. Z druge strani je bilo to celo nenaravno, ker je pomenilo, da ravna z Estherom kakor s cirkusko živaljo, ki zdresirana kaže svoje umetnje in ob strmenju gledalcev skače skozi obroč. Tu pa tam je Mrs. Bannisterjeva tudi sama olepeljala stvari tako, da je popravljala Estherine odgovore ali »prevajala« njene opazke tako, da so se skladale z določenim stanjem čustev ali da so se skladale z določenim poslušalstvom. Mnočkrat je bil to edini način, da je mogla pravilno voditi nastop. Ljudje se kmalu začeno dolgočasiti, če zavlačuješ s stvarmi ali če ostanejo vprašanja v zraku.

Seveda ta »tolmačenja« niso mnogo pomenila. V resnicu niso sploh nič pomenila, ker je bilo vse dejansko nepotvorjeno. Z Estherom je res govorila in Esther je res odgovarjala; vse

Esther je res odgovarjala

ostalo je bilo le drugačno tolmačenje njunih skupnih sposobnosti. Dajalo je občinstvu to, kar je pričakovalo, kar se s svojo naklonjenostjo in pomočjo zasluzilo.

Na vsak način je končni uspeh vse to opravičeval, ker je pomnil denar, denar za sirote brez pomoči... Če o tem kaj več premisliš, ni treba, da bi ti to malo nepravilno ravnanje vznemirjalo vest. Res, če Esther ni mogla pri priči najti dobrega odgovora, je bila njena sveta dolžnost, da si ga sama izmisli namesto nje in tako reši položaj. Mar je bil kdo s tem prizadet? Vse je bilo samo v imenu dobre stvari. Vse je bilo za sirote.

Današnji večer se je vsekakor odlično iztekel. Dohodki so bili zelo dobrni — dvorana polna, zbirka donosna, kup obetov za pri-

V filmu, ki so ga posneli po Monsarratovem romanu ESTHER COSTELLO, nastopajo v glavnih vlogah Heather Sears, Joan Crawford in Rossano Brazzi. Na sliki prizor iz tega filma in obe glavni ženski igralki

hodnost. Upala je, da se bo možakar, ki je obljubil pet sto dolarjev, prikazal jutri z njimi. Včasih niso držali svojih obljub, kar je bil precej umazan trik, nič boljši, kakor če bi okradel slepca.

J. K. A. MUSAEUS — JOSEF MÜLLER

REPOŠTEV IN ZDRAVNIK

Nekega toplega jesenskega dne je Repoštev hodil naokrog po gorah, da bi srečal ljudi in se z njimi pošalil; zakaj v njegovem podzemelju kraljestvu mu je bilo že dolgčas in zahrepel je po spremembah. Toda zmanj je doslej hodil naokrog; nobenega popotnika ni srečal, da bi mu

ponagajal. Zato je sklenil, da se bo spremenil v topel sončni žarek, potem pa mirno čakal na nedolžnega človeka. S svojo čarobno palico se je dotaknil golih, kamnitih tal in kmalu

Danes celjski grofje - nikdar več

Dogodki okrog naglega vzpona in še hitrejšega propada celjskih grofov, ki so se iz preprostih in revnih plemičev na Zovnku strmo povzpeli med najuglednejše kneze, kar jih je v 15. stoletju premoglo tehanje nemško-rimsko cesarstvo, so zaradi dramatičnosti zamikali marsikaterega slovenskega literarnega oblikovalca, da jih je skušal umetniško prikazati. Tako imamo štiri drame, ki s to ali ono osnovno mislio obravnavajo mogočnega Hermanna Celjskega, emocijonalno razgibanega sina Friderika ter nedolžno žrtev Veronike Desenško (Juričić, Zupančič, Novačan in Kreft). Razen teh dram imamo tudi skromen poskus v prozi: Josipina Turnografska je 1851 napisala beležko »Nedolžnost in pravica«. Motiv iz celjske grofovske zgodovine pa je porabil tudi Aškerc v pesmi »Celjska romancesa«.

Pa ne le Slovenci, tudi Avstrije imajo pisatelje, ki je posegl v fevdalno celjsko obdobje in oživil v svojem romanu »Danes celjski grofje — nikdar več« vrsto zgodovinskih oseb, ki so oblikovali ali pa samo gledale celjske grofovske rodovine. Zdaj je ta roman izšel v prevodu pri Založbi Obzorja v Mariboru.

Pisateljica tega romana — kronike, Ana Wambrechtsamer je polslovenske krvi, kot pisateljica pa se je uveljavila v avstrijskem pripovedništvu na začetku tega stoletja (umrla 1933). Rojena na Slovenskem, v Planini (vzhodno od Celja), živelna pa je največ v Gradcu in si pridobila priznanje zaradi povesti in romanov za ljudstvo. Seveda je pisala v nemščini, ima pa tudi nekaj del v slovenščini. Lotila se je tudi dramatsko razgibane celjske zgodovine v 15. stoletju. Za zbiranje snovi je imela na razpolago obsežno zgodovinsko građivo v graškem arhivu, predvsem pa številne zgodovinske ostanke iz Celja in okolice, kakor so se ohranili

do danes. Na osnovi prizadetnega proučevanja arhivalij in pisateljskega talenta je po svojem realističnem način ustvarjanja v obliku kronike oživel iz skopih in suhih zgodovinskih podatkov polnokrvne, razgibane renesančne ljudi iz fevdalnega Celja.

V že omenjenih dramah, ki so jih napisali slovenski literarni ustvarjalci, stopa iz zgodovine in ospredje največkrat samo žalostna zgodba Veronike Desenške, ki je morala po nedolžnem propasti, ker je bila v napotje mogočnemu vladarskemu načrtom starega grofa Hermanna, manj pozornosti pa je posvečeno stremljenju celjskih grofov in njihovemu propagiranju, predvsem pa je v njih malo sledu iz življenja preprostih ljudi mestščanov in tlačanov. Oboje to zadnje imamo na široko napisano v romanu, ki ga je napisala A. Wambrechtsamer.

Tej snovi se je približala avtorica kar se da objektivno in jo podala tako, kakor jo je pojmova renesančni človek. Zato je izbrala roman v obliku kronike in položila vse pripovedovanje v usta celjskemu kronistu Apreharju; res si je ta lik sama omislila, druge osebe pa so vse zgodovinske.

Roman je zasnovan zgodovinsko točno in umetniško preprivečljivo, tako da je bralec z obeh strani prisilen, da sledi osrednji nit pripovedi od kraja do konca. Posbeni mik dajejo ročanu dve stvari: kmečko-tlačansko-meščansko-obrtniško okolje in znaki renesančnega individualizma in naprednih nazavor, ki ju pisateljica vpletata. Vraževno preprosto ljudstvo, ki vidi v vsakem nenavadnem pojavi napoved nesreče za celjske grofe, predvsem pa preprivečanje, da je celjski grofsovski rod propadel zato, ker je prehudo izkorisčal podložnike, to dvoje je poteka, ki vse pripovedovanje še bolj približava časov 15. stoletja. Na vsak način je ta roman najboljši umetniško delo, kar je napisan o celjskih grofih.

J. H.

Odlomek, ki ga objavljamo, je iz romana ESTHER COSTELLO, ki bo te dni prišel na knjižni trg in v katerem ameriški pisatelj Nicholas Monsarrat (poznamo ga po pretresljivem vojnem romanu »Kruto more«) pripoveduje o usodi slepe v gluhenemu Irskemu dekle in njene zaščitnici Mrs. Bannisterjeve. To je zgodba o velikanski golufiji s človekohujjem, postavljena v dobro orisano ameriško okolje, z napetim dogajanjem, nežno ljubezensko zgodbo in odlično dušeslovno Študijo. In še več kot to: to je tudi odsodba družbenega reda, ki prepušča preveč »iniciativnosti« sumljivim posameznikom in še bolj odsodba sodobnega človeka, ki je že preživel eno svetovno katastrofo, pa ga ni izučilo in že pripravlja prihodnj. Cepav pisatelj v predgovoru zatrjuje, da je njegovo delo do kraja izmišljeno, je vendar očito, da je pisal roman pod vtičem velikega osebnega pretresa in doživetja.

Monsarratov roman ESTHER COSTELLO je do zdaj prepotoval skoraj ves svet, doživel neštetno prevodov, izdaj in poahljivih kritik. Po njem so tudi posneli zelo uspel film, v katerem je baje dala slavna igralka Joan Crawford eno svojih najboljših filmskih kreacij (Grala je Mrs. Bannisterjevo). Slovensko izdajo tega znamenitega in pretresljivega dela je oskrbel založba Lipa v Kopru, prevedel pa ga je Drago Rehberger.

vrnili drvar, »a na tako težka vprašanja more odgovarjati tudi le tako učen gospod, kot ste vi. Gotovo mi lahko daste tudi dober svet, za katerega vam bom hvaležen vse življenje. Ze dolgo let trpiš zaradi krvev in mrzlice in, ker sem reven, se ne morem obrniti na slavnega zdravnika, da bi ga vprašal glede svoje bolezni; zaradi tega je moja bolezen čedalje hujša in me bo slednji še vrgla v grob.«

Komaj je izgovoril te besede, že je zgrudil na tla, začel trzati, pačiti obraz in zavijati oči; mrzlica ga je tresla, da je glasno sklepatal z zobami. Učeni zdravnik je učenjaško opozoval nenačvadni primer bolezni, vzel iz svoje pušice dvanaest zdravilnih kroglic, jih bolniku nasul v usta, da jih je moral pogolniti, nato mu je vili v grlo pol steklenice temno zelenega, našel kamen v možganih, del kakor laški oreh, ga s kleščami vzel ven pa spet zapri in zacepli lobanje; nato sem mu golo lobanje namazal s svojim balzamom in čez dvakrat stiriindvajset ur je bila vsa glava pokrita z najlepšimi črnimi kodri. Cesarij Tamerlan je bil tako milostiv, da me je vesel objel in poljubil in mi iz hvaležnosti podaril svetel diamant, takoj velik kakor kurje jajce.«

Tako je bahač legal Repoštevu, ki ga je imel za drvarja, in mu pripovedoval kar naprej same izmišljotine, dokler mu Repoštev ni govorčenja zaježil z vprašanjem, rekoč:

»Ker ste tako učen mož in dobro znate prizavljati zdravila, potem govorite poznate tudi čudovito zelišči, ki se imenuje mišji zob; raste le redko kje, a kdor ga najde, ima zanesljivo zdravilo zoper vse bolezni. Cesarij Tamerlan je bil tako milostiv, da me je vesel objel in poljubil in mi iz hvaležnosti podaril svetel diamant.«

Učeni doktor je bil nemalo zlorobljen, da ga je hotel neumem drvar poučevati; sicer zelišča »mišji zob« še ni poznal in bi ga strašno rad imel, vendar pa svoje nevednosti nikakor ni hotel priznati.

»Dragi prijatelji,« se je pomilovalno smehnil in si pri tem nasajal na nos, »nãočenka, da bi bil videti bolj učen, »ne govorite o rečeh, ki jih ne razumeš! Vaš »mišji zob« bi se prav tako lahko imenoval »spodganji rep«, ker je gotovo pač samo bajka. Vi in vam podobni ljudje vedno kaj tako praznega čevkajo! ampak meni, slavemu doktorju Sklepetetu, ne smete tvesti takih laži. Jaz sem štiri leta študiral na univerzi v Pragi in sem že takrat presenečal svoje profesorje s svojo učenostjo, zdaj pa pride na veden drvar in hoče moje znanje obogatiti z »mišjim zobom!« Ce hočete komu kaj navesti, si morate najti koga, ki je bolj neumen od mene, ker pa ste pri svojem drvarjenju in žaganju postali takoj moder mož, mi pa povjejte, kaj je bilo prej: zeloč ali hrast?«

»Eh,« se mu je zasmehjal drvar, »hrast pač, na katerem je moral žeti. Šele zrasti.«

»Poglejte, kakšna prismoda ste,« se je ponorčeval doktor, »iz česa je mogel hrast zrasti, če ne iz želoda?«

»Priznavam svojo nevednost,« je od-

Repoštev je v ijudski pripovedki dobrski duh Krkonošev, njihov gospodar in vladar. Na zemlji je njegovo kraljestvo sicer omejeno samo na najvišje krkonoške vrhove, zato pa so to pod zemljo ogromni in neomejni prostori, ki segajo prav do zemeljskega središča. Tam pod zemljoi skrbi Repoštev za toploto, z večjo roko meša nevarno kamenje in dragocenimi rudami, tako da nastajajo plemenite kovinе; iz mrtvega lesa in poginulih živali nastajata pod njegovim nadzorstvom prevezni nafta in nafta. Kadar pa se Repoštev naveliča teh težkih skrb, odide na zemljo, se razgovarja z ljudmi, jih draži, jih pa tudi pomaga. Gospodar je nad vremenom, vetrovi in viharji. Najlepša poteka v njegovem značaju pa je, da ima čut do sočloveka, smisel za pravico — krije maščuje, pravčnost in dobrota pa nagradi.

Pravljice o Repoštevu je med ijudstvom zbiral Johann Karl Avgust Musäus, ki je živel v Nemčiji v 18. stoletju. Teče so v zbirki »Ljubljanske pravljice«, ki jih je izdal v petih zvezkih. Po tej zbirki je pozneje zbrano ijudsko izročilo uredil Josef Müller in njegovo pripovedbo je izdala založba Mladinska knjiga v lepem prevodu dr. Frana Bradača in ilustracijami Gvidi Birolle pod naslovom REPOSTEV.

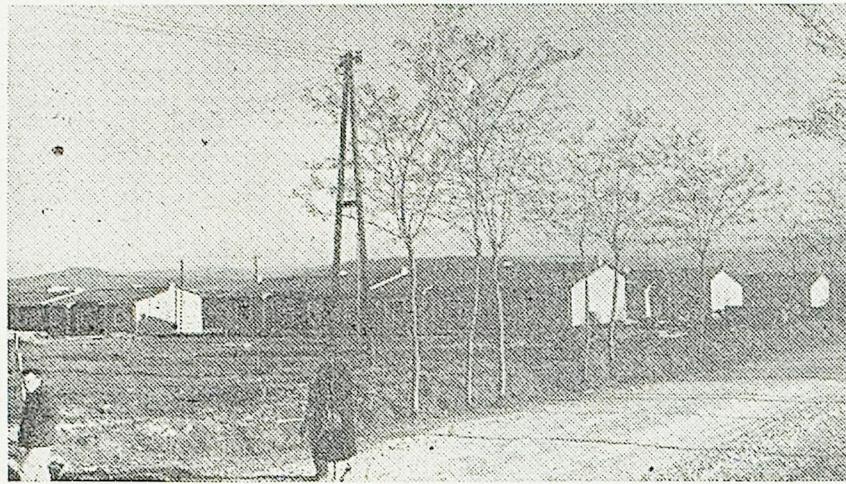
Povest, ki jo objavljamo, je ena izmed številnih pripovedi v tej zbirki, ki jo bodo z zanimanjem brali mladi in odrasli.

Kot gobe po dežju

Brez žerjavov, brez mešalcev malte in drugih podobnih strojev si danes komajda še zamišljamo gradbišče. Zato je kaj nenavadn pogled na hitro rastote stanovanjsko naselje vrstnih hišč v Škocjanu, kjer vseh teh naprav ni videti. Kljub temu pa je pisano naselje, ki vzbuja veliko pozor-

mi je zaupala, da je dvosobno stanovanje z vsemi pritiklinami v novih hišicah zares udobno in praktično in da je življenje izven mestnega hrupa zelo prijetno.

Najbolj točen odgovor na vsa vprašanja brez dvoma lahko posreduje našim bralcem direktor Zavoda za stanovanjsko izgrad-

Čez noč je zraslo v Škocjanu ljubko naselje

nost prebivalstva, zraslo tako rekoč čez noč.

Na prvi pogled mnogi ugibajo, če so morda pri projektiraju te zvrsti hišic iskali izhod za silo ali pa je to že novi preizkušeni koncept, ki omogoča z manjšimi investicijami hitrejšo gradnjo stanovanj — seveda ne na rovaš udobnosti.

Mnenja o vrstnih hišicah v Škocjanu so zelo različna in polna nasprotij, posebno v vrstah »dobro poučenih« kritikov, zato smo si gradbišče ogledali in v naslednjih vrsticah posredujemo bralcem nekaj naših ugotovitev.

Novo naselje leži v neposredni bližini tovarne pohištva STIL ob cesti v Vanganel in Marezige, nekako dva kilometra iz središča Kopra. To sicer ni večko, vendar pa se že danes sprašujejo številni novi stanovalci v tem naselju, kdaj bo uvelodno naše avtobusno podjetje krožno progo Koper—Semedela—Škocjan—Koper. To pa povsem upravičeno, saj jih večina pešča na delo v Koper. V najslabšem položaju pa so gospodinje, ki morajo po zadnjo betvo hrane v Koper. Zato se nič ne čudim gospodinji, ki mi je za ceno enega samega odgovorja postavila kopico vprašanj. Šele ko sem obljudil, da odgovora ne bom postal dolžan,

njo v Kopru Marko Rajner. Kar poslušajmo ga:

»Glavni investor novega stanovanjskega naselja v Škocjanu je koprski občinski ljudski odbor.

V PIVKI SO UREDILI STRELIŠČE

Da bi si v teh hladnih dneh preganjali dolgčas in se koristno zabavali, je zopet oživel strelsko društvo, ki je v sezoni lova domala zamrlo. Da bi lahko pravili strelišče in si nabavili potrebne rekvizite, so zaprosili za pomoč na občini, ki je pobudo strelskega društva podprla z velikim razumevanjem. Z odobrenimi tri sto tisočaki so si sedaj uredili v ogrevanem prostoru Doma JLA lepo strelišče, kjer so pred kratkim organizirali brezplačno strelenje.

Med prebivalstvom Pivke je za novo strelišče veliko zanimanje, najbolj pa se navdušuje za ta šport mladina. Društvo šteje 150 članov in vsak dan se prijavljajo novi. Kaže, da bomo morali v najkrajšem času urediti še eno strelišče v središču mesta, da bomo lahko vključili v ta koristni šport prav vse, ki to želijo.

Ljubiša Ristić

Prvotni koncept, da bi namesto stanovanjskih hišic gradili kar barake, so ovrgli. Račun je namreč pokazal, da bi s tem bili približno enaki stroški, zato so se takoli laže odločili za vrstne hišice. S postavitvijo teh hišic so omogočili nemoteno nadaljevanje gradnje stanovanjskih blokov na Belvederu, kar je bil sprva glavni namen investitorja. Od tam je bilo namreč treba preseliti dočeno število stanovalcev iz stareh zgradb, ki jih je treba podreti, da bodo na njihovem mestu zrasle nove palače.

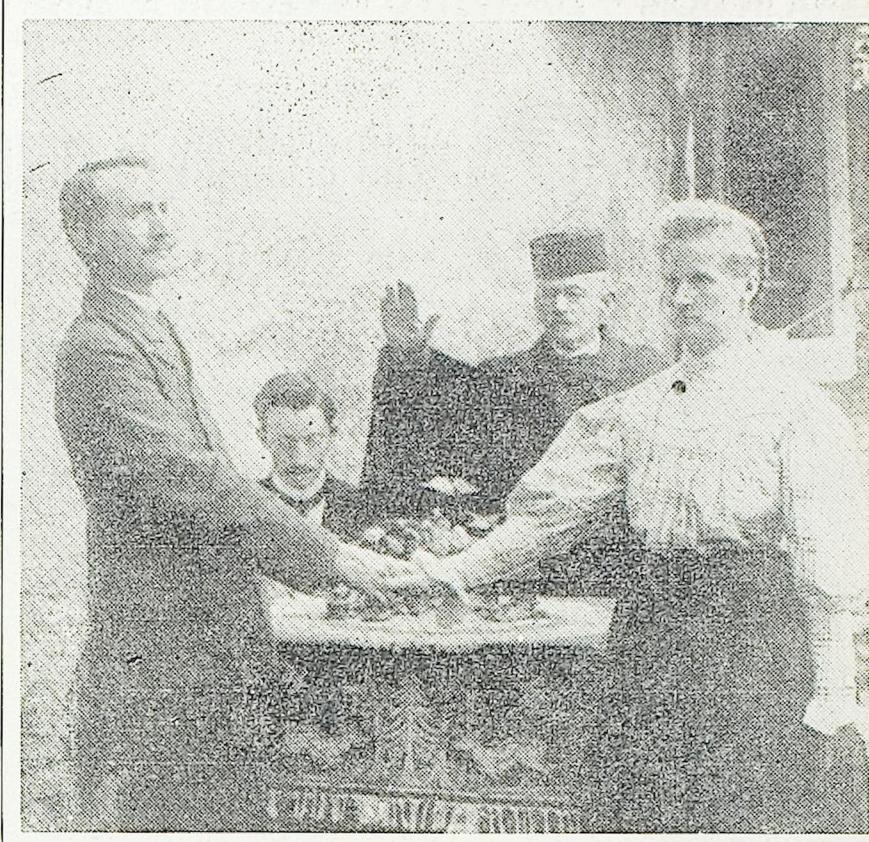
Zanimanje za vrstne hišice je veliko. Dokaz za to je veliko število novih hišic, ki so jih že od kupila podjetja za svoje delavce in nameščence. Odkupljenih je že 23 stanovanj, medtem ko nadaljnji 16 prosilcev čaka še na dograditev novih.

Ceprav je to prvi poskus gradnje minimalnih stanovanj, imajo ta vso potrebno udobnost: dve sobi, kuhinjo, sanitarije s pršno kopeljo, shrambo in drvarnico. Vsakemu stanovanju pripada kos vrta za zelenjava. Skozi naselje bodo speljane asfaltirane ulice z glavne ceste. Povsod bo fluorescentna ulična razsvetljjava in v naselje seveda kot del Kopra povezano z njegovim središčem z redno avtobusno progo. Hišice pa so tudi grajene in obarvane tako, da ima novo naselje videz tipičnega primorskega kraja.

Ker je v Kopru veliko pomanjkanje stanovanj — trenutno je vloženih nad 1500 prošenj za doodelitev družinskega stanovanja — pripravlja Zavod za stanovanjsko izgradnjo tudi gradnjo enonadstropnih (dvoetažnih) stanovanjskih vrstnih hišic v podaljšku že zgrajenega naselja v Škocjanu. Ko bo vse to dograjeno, se bo tudi v tem novem velikem stanovanjskem naselju kmalu uveljavilo družbeno upravljanje hiš in zaživelja bo nova stanovanjska skupnost.«

Kot torej kaže, je zamisel o gradnji vrstnih hišic dobra. V prvi vrsti pa dokazuje skrb ljudske oblasti za zvišanje življenske ravni naših delovnih ljudi. Z gesmom: dostenja stanovanja delavcem! se ti načrti postopoma, toda s prepričljivo gotovostjo, uresničujejo. V Škocjanu raste novo naselje, ki bo po končanih delih in ureditvi za prebivalce veliko bolj mikavno kot katerokoli stanovanje v središču Kopra.

Bb

Zgornja slika pa prikazuje civilno poroko v Ricmanjih za časa cerkvenega spora. Spredaj na sliki sta mladoporočenca Mihail Kuret in Ivanka Bonano iz Ricmanj, ki ju poroča tedenji ricmanjski župan Ivan Berdon (stoji zadaj z razširjenimi rokami). Za mizo pa sedi tedenji občinski tajnik v Ricmanjih Franc Bonano, ki še živi v Trstu in se teh dogodkov še prav dobro spominja.

IZ ZGODOVINE NAŠIH LJUDI NA TRŽAŠKEM

Ricmanjci v boju proti papežu in cesarju

Desetletni spor s cerkvijo so zmagovali zaključili — Že pred 50 leti so imeli smisel za turizem — Civilne pogrebe in poroke so popularizirali na razglednicah

Pred dobrim polstoletjem je bila na višku borba Ricmanjev s civilno in cerkveno oblastjo. Trajala je skoraj deset let in se je končala z njihovo popolno zmago leta 1909. Borili so se proti mogočnemu avstrijskemu cesarju in se uprili samemu papežu. In to pred dobrimi 50 leti! Spor je grozil, da se razširi iz lokalnega spora v širše ljudsko gibanje. Borba Ricmanjev je imela velik odmev in je postala vsenarodna slovenska zadeva. Tržaški dnevnik »Edinstvo« je objavljaval z velikim podarkom vse vesti o ricmanjskem sporu, ki jih je še istega dne v popoldanski izdaji nato objavil ljubljanski »Slovenski narod« na uvodnem mestu.

Povedali bomo le na kratko, zakaj je šlo.

Ricmanje so imele božjo pot, ki se je bila začela leta 1749 in je prinašala cerkvi in tudi domačinom lepe dobitke. Ricmanje so dobile samostojno župnijo in vsi dohodki so ostali domači cerkvi. Dolinski župnik je zavidal ricmanjskemu. Namignil je škofu Glavini, pa sta odpravila ricmanjsko župnijo in odslej je vse šlo v

Dolino, Ricmanje so morali tedaj sami skrbeti za svojo cerkev in vzdrževati kaplana. Tega niso mogli prenašati. Pa je počilo, ko je prišel v vas razgledan kaplan dr. Požar. Na svoje pravice so opozorili državne in cerkvene oblasti. Nič niso pomagalo. Tako je šla zadeva naprej, da so izstopili iz rimske cerkve in pristopili k pravoslavnemu. Dr. Požarja je škof suspendiral in dal zapreti cerkev. Nič zato. Ricmanjski župan je tedaj sam pokopal in poročaval. Posegla je vmes civilna oblast, sam cersarsko-kraljev namestnik princ Hohenlohe je poklical na razgovor skupino uglednih domačinov in jim sporočil, da prispane na vse zahteve Ricmanjev, le če ne pristopijo k pravoslavni cerkvi.

Tako so Ricmanje spet zmagali. Takšnega romanja kot nekdaj ni več — na Jožefovo pa pride še vedno vsako leto »na romanje«, ali na pršut in dobro kapilico veliko število okoličanov — zlasti Tržačanov.

Priznati je treba: že starci Ricmanje so imeli smisel za tujski promet.

A. B.

NA KOZNI IN V HRPELJAH BODO VEDELI...

MALI ROMANI

obmejnih ljudi

»Če te vidim z drugim, bo kroga spregovorila. Moja si ne pozabi lega!« Vse kaže, da ona ni pozabilo! Pač pa bo res, da je on pozabil. Premešen je bil v drug, precej oddaljen kraj. Včasih ga je šla obiskat, bolj poredkoma on njo. Da bi mu dokazala, da je njegova, mu je dala priložnost. In sanjala je o poroki. Sanjala o sreči, ki se je nekega dne zganila pod srečem. Pisala mu je, kako je z njo. Naj pospeši s poroko.

Nimam »soldov«, ji je prvikrat odgovoril. Da bo že kako, saj tudi ona dela in zaslubi, mu je v pismu odgovarjala. »Počakajva, da bo otrok rojen. Če bo krvna analiza dognala, da je moj, potem bova gevorila o poroki naprej,« jo je kakor udarec v obraz zadebo njegovo kratko pismo.

Otrok je rojen, Naden je z ljubezno in bolečino sklanja bledi obraz mlade matere. In to nedolžno, nežno bitje naj s svojo krvjo dokazuje pravico do očeta? Ne! Njene solze, ki kapljajo v tihih nočeh na mali obrazek sadu njene ljubezni, pišejo v ta obrazek ime tistega, ki je nekoč s pištolem v roki terjal od nje zvestobo.

III

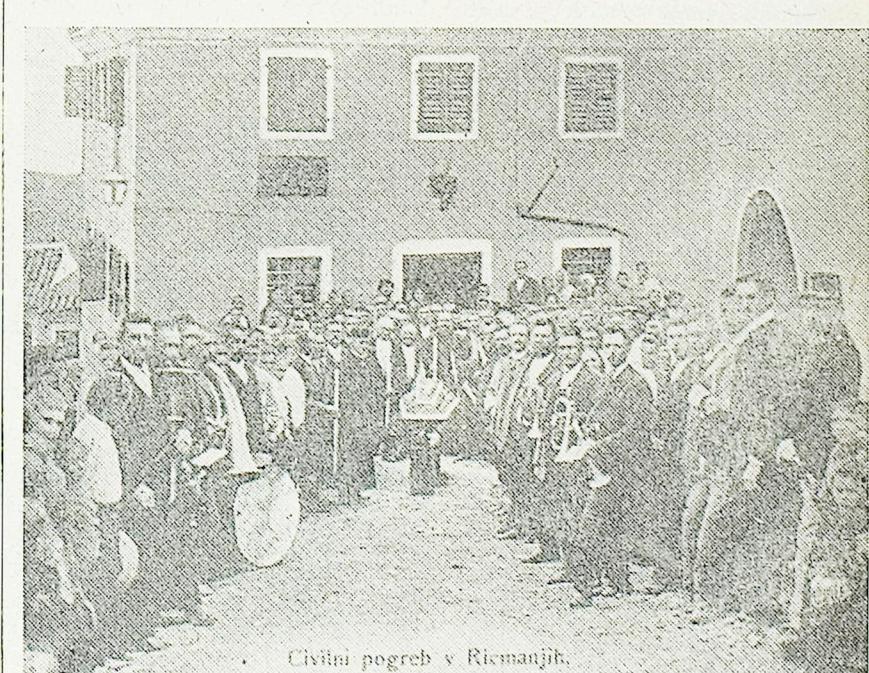
Ni bil iz teh krajev. Zaposlen je bil v podjetju, kjer je delala tudi ona. In sta se nekako zagledala drug v drugega. Bil je čeden, mlad, s podjetnimi brčicami pod nosom. Izpod temnih obrvi sta poblikovala dva žarometna. Prav takega si je želela, ker je bil podoben onemu, s katerim se je pred dobrim mesecem razšla, ker ga je zlostila z drugo. Po-

gledi, božajoči, vroči, obetajoči, nato besede, domenack, sestaneč na samem, pod roko na ples, jezikti, zavist, napovedovanje skorajšnje poroke in končno — katastrofa. Po večerji jo je povabil, naj gre z njim v stanovanje, da mu bo zakrpala nogavice. Tako je naneslo, da sta krpala nogavice za zaklenjenimi vrati. Naneslo je tudi, da je avtobus ravno tisto uro od nekod pripeljal mlado ženo s petletno punčko. Ker je bilo okno razsvetljeno, je končno le moral popustiti na energično trkanje in odpreti vrata. Da sta žena in hčerka tega prešušnika, je s prepričljivo gesto povedal nenapovedani obisk le za silo oblečeni devici, ki je naslednji dan razkazovala nekakšne sumljive praski po obrazu, oni trije pa so s prvim avtobusom odfrčali proti severu.

JASA ZVAN

Novi pomorščaki

Pri Upravi pomorske oblasti Srednjega Jadrana v Splitu so položili izpit za poročnika trgovske mornarice Kokalj Franjo, Groznik Donijel, Lovšin Marko, Macuh Andrej ter Rupert Benedikt. Pri isti pomorski Upravi je položil izpit za radiotelegrafista II. razreda Mirtič Tomislav, za pomorskega strojnika III. razreda pa Smrke Leo in Volk Aleksander. Slovenskim pomorščakom k uspehu položenim izpitom čestitamo in jim želimo, da bi dolgo in uspešno delovali v jugoslovenskem pomorstvu.

Civilni pogreb v Ricmanjih.

Tako razglednice s slovenskim podpisom so Ricmanje izdali po letu 1900. Prikazujejo civilni pogreb v Ricmanjih. Kaže, da je bil obred kar se da slovesen, manjkalo pa seveda ni cesarsko-kraljev a polica, ker se je tedenja gospoška bala neredov ob takih priložnostih. S popularizacijo svojega sporja s cerkvijo so Ricmanje iskali podporo in pomoč v svojem boju tudi pri drugih Slovencih, hkrati pa so bili zagrozili, da bodo prestopili v pravoslavje.

ZENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA

S SEJE OKRAJNEGA ODBORA ZVEZE ŽENSKIH DRUŠTEV

Več sredstev za stanovanja, servise, menze

V petek, 30. januarja je bila v Kopru razširjena seja okrajnega odbora Zveze ženskih društev. Poleg članic okrajnega odbora, so se udeležile seje tudi predsednice in tajnice društev, sekretar OK ZKS tovariš Albert Jakopič-Kajtimir, direktor Zavoda za plan pri OLO inž. Peter Aljančič, in gostinja iz Ljubljane, Dolska Boštjančič, članica GO ZZD Slovenije in Meta Košir, urednica »Naše žene«.

V prvi točki dnevnega reda je inž. Peter Aljančič obrazložil družbeni plan našega okraja za leto 1958 in odgovarjal na vprašanja, ki so jih postavljale tovarišice v zvezi z gradnjo stanovanj, s stabilizacijo cen, o komunalnih napravah, o vlaganju sredstev v kmetijstvo itd.

V razpravi je tovariš Kajtimir omenil vrsto problemov v zvezi z dosedanjim delom in perspektivnim razvojem. Povedal je, da smo v letu 1957 pri nas povečali proizvodnjo za 46%, kar pa bomo lahko letos še dvignili z večjo storilnostjo pri delu. Posamezniki v podjetjih, organizacijah in državni upravi se morajo čutiti odgovorne pri reševanju in odstranjevanju napak, pri ocenjevanju pa ne smemo s pretirano kritiko napak zmanjševati naših velikih uspehov. V bodoče bo nujno, da usmerimo občine več sredstev v komunalno dejavnost, za gradnjo stanovanj, za organizacijo servisov za pomoč družini in prostorov za čuvanje otrok, o ustanavljanju delavskih menz, o izpopolnjevanju trgovin itd.

V zvezi z novimi predpisi, po katerih bodo tovarne razpolagale z večjimi sredstvi kot doslej, ne smejo vodstva tovarne težiti samo za novimi investicijami, temveč morajo predvsem skrbeti za živiljenjski standard delovnega človeka, zanimati se morajo, kje in kako živi. V teh skupnih naporih bodo žene lahko veliko pomagale, če se postavijo na pravo stališče in se dosledno borijo za tako rešitev problemov, da bo v korist družbi in družini.

Druga točka dnevnega reda je bilo poročilo tajnice OO ZZD o

posvetovanju v Ljubljani, kjer so med drugim govorili o vlogi žena v današnjem družbenem razvoju, o sistemu dela ženskih društev, o pripravah na volitve in praznovanju 8. marca, o delu zavodov za pospeševanje gospodinjstva itd.

Razpravo je dopolnila tovarišica Dolska Boštjančič iz Ljubljane. Pohvalila je žene koprskega okraja, da so se izkazale pri zadnjih volitvah in želeta, da bi se prav tako angažirale v sedanjih pripravah na volitve za republike in zvezne zbore. Posebno zborov volivcev naj se udeležuje čim več žena. Žene pa, ki so izvoljene v organe družbenega upravljanja, naj se zavzemajo za razvoj komunalnega sistema. Društva na terenu naj bodo s temi tovarišicami v stalni povezavi in naj jih seznanjajo s problemi, ki bi jih morali reševati organi, v katere so bile te žene izvoljene. Prav posebno pa naj se žene angažirajo za uspešen razvoj tistih dejavnosti, ki bodo našle svoje mesto v stanovanjskih skupnostih.

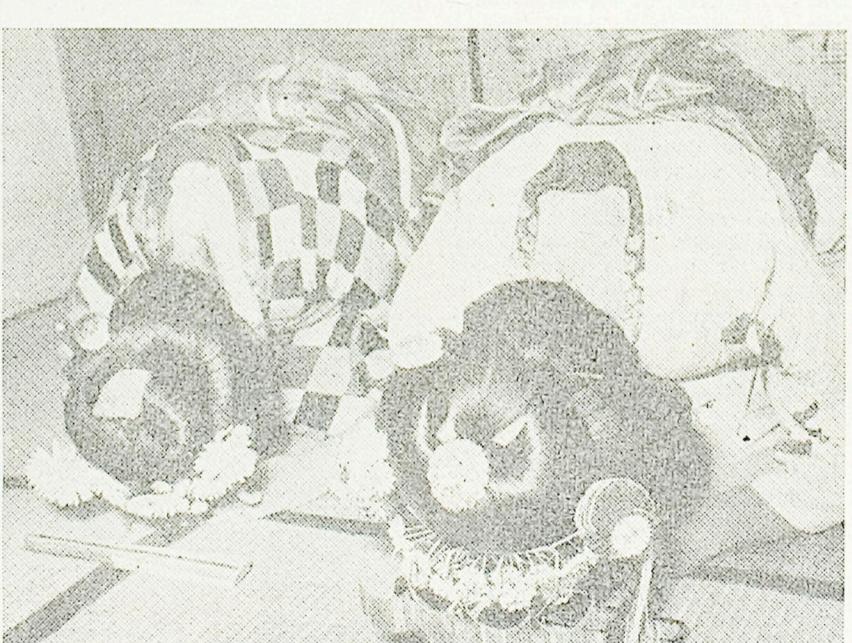
Ob koncu seje so tovarišice še razpravljale o predlaganih kandidatih za republiško skupščino in sklenile, da bodo podprtje njihove kandidature in se potrudile za čimvečjo udeležbo na volitvah. D. K.

gledom pritoževati, če gre možven sam, če obišče svoje priatelje ali hišo gejš. Ah, da, gejše, ki nosijo lepe obleke in ki se znajo tako čudovito lepotičiti in so tudi izobražene, da lahko sedijo z mojim možem za isto mizo, lahko pred njim pojego in plesajo. Tudi če se to godi v moji hiši, moram vse razumeti brez besede. Kajti največji vseh grehov se imenuje ljubosumnost. Tudi če me še tako boli srce, ker hodi mož h gejš ali jih vodi domov, ne smem tega nikoli pokazati in to ni nikomur nič mar.

To je bila zgodba male Yoko in njena usoda je bila usoda vseh japonskih deklet iz boljših hiš, takrat v »dobrih, starih časih«. In danes?

»Če tudi pri nas dekleta študirajo? Oh, seveda, imajo celo svojo posebno, žensko univerzo, kjer je na stotine študentek!«

»In jih lahko vidim in z njimi govorim? Jih fotografiram?«

Včerajšnja Japonska se še vedno manifestira z bogatim nakiton, dragocenimi oblekami in globokimi prikloni, s katerimi gejše pozdravljajo goste. Včasih so s takimi prikloni morale sprejemati tudi hčerke svoje očete in žene svoje može

Temna bluza za slavnostne priložnosti. Kot blago lahko uporabimo svilo, žamet ali pa tudi volno. Z ustreznim krilom bomo tako vedno čedno oblecene

Nove revije

MLADI SVET, štev. 1

Iz vsebine:

Ob začetku novega letnika, Ivan Minatti: Bele niti so svet zapredie, Frane Strmčnik: Gre za srečo naših otrok, Vladimir Cvetko: V razredu so tako različni otroci, Gustav Silihi: Razgovor o roditeljskih sestankih, Vida Rudolf: Mali znanstvenik, Janez Bitenc: Štiriletna Marijanca pojce »Mamo Juanito«; Ob petnajstletnični pionirske organizaciji, Drago Humer: Mnenja podeželanov o reviji »Mladi svet«, Vitko Musek: Ljudje v filmu »V soboto zvečer«: Zaradi korenčka ali zaradi marmelade? — Pomenek s starši, Milica Bartenjev: Kod si pa spet hodila? Ludvik Aškenazy: Otroške etude: Pomenek s starši, Midva, Nove knjige, Televizija za otroke in mladino, Moda.

NAŠA ŽENA, štev. 1

Iz vsebine:

Stane Kavčič: Odgovori na nekatera vprašanja — o živiljenjskem standardu in aktivnosti žensk, G.: Marca bodo volitve v naša najvišja predstavninska telesa, Mira Svetina: O velikih in malih stvareh, S. V.: Mednarodni politični pregled, Dr. M. Bedenič: Moj otrok ne je, Guy de Maupassant: V pristanišču, Jelisava Copić: Slikar Moša Pijade, N. G. Cernešević: Kaj delati (nadajevanje); Iz organizacije, Žene po svetu, Avgusta Danilove ni več, Med knjigami in revijami, S filmskega platna, Zaupni pomenki, Kozmetika, Zanimivosti, Iz posvetovalnice za noseče, Zdravniški odgovori, Gospodinjstvo, Ročna dela, Moda.

Japonke-včeraj in danes

Objavljamo izvleček iz reportaže nekega ameriškega novinarja, ki je obiskal Japonsko. Seveda Amerikanci danes ne govorijo več v Hirošimi in Nagasakiju, če pišejo o Japonski, ampak o pozitivnih posledicah, ki jih je prinesla Japoncem ameriška okupacija, to je o ženski emancipaciji, čeprav najdeno začetke tega gibanja že v času med obema vojnoma. Osvoboditev in osamosvojitev japonske žene pa pomeni prelom s tisočletno tradicijo, zato ni čuda, da je postala to dežela velikih kontrastov. V svoji reportaži nam je hotel ameriški novinar pokazati obe skrajnosti, zato je pričel pri sedemletni Yoko in končal pri študentkah ženske univerze v Kyoto. Beseda »ženska univerza« pa nam pove še več, kot je napisal ameriški novinar: Japonci le radi vidijo, da dekleta ne študirajo skupaj s fanti, torej težko verjamemo, da ima pozneje tudi žena odprta vrata v vse poklice in javno udejstvovanje.

»Zakaj ne, seveda! Pridite jutri zgodaj zjutraj, peljal vas bom k direktorici!«

In to je bil konec razgovora, ki sem ga imel z nekim japonskim študentom v avli hotela Rakuyo v Kyoti, starem cesarskem mestu srednje Japonske, piše ameriški novinar.

Naslednje jutro sva se sešla na Doshisha-univerzi. Na dolgih hodnikih sva srečavala črnolasa in vitka dekleta. Nosile so tesno se prilegajoče puloverje, kratke jogice, flanelaste hlače ali škotska krila, široke, moderne plašče, baskovske čepice. Bila so vesela in razposajena dekleta, prav tako kot njihove kolegice kjerkoli na svetu. Tudi ravnateljica je bila zelo prijazna, smerljala se je s pravo vzhodnjaško vladnostjo. Dovolila je Amerikancu, da si je ogledal vso univerzo, kjer je za dekleta tudi internat, govoril z njimi, jih spraševal, kar je hotel. Odgovarjale so mu brez zadreg, brez povešanja oči in sramežljivosti. Zelo se razlikujejo od svojih mater.

»Morali bi jih enkrat videti pri debatnih urah,« je rekla ravnateljica.

Amerikanec je pograbil, saj je vedel, da je to edinstvena priložnost. Povedala so mu, da je to pot na vrsti razgovor o zakonskih problemih, o odnosu dekleta do zakona.

Vprašanje se je glasilo: »Kaj pričakujete od svojega zakona, ljubezen ali gmotno preskrbljenost?« Prva je odgovorila temperamentna Kazue: »Ljubezen, ljubezen in zopet ljubezen!« Po kratki pavzi pa je še dodala: »Seveda ne škodi tudi malo denarja, moj izvoljenec naj bi imel vsaj skromne dohodke, drugo bom že sama zaslužila.« Skoraj vse so bile mninje, da je ljubezen važnejša od denarja.

»Otroti? Ne več kot dva — saj ne bom vse življenje samo vzgojiteljica!«

V današnji Japonski se žene in dekleta po svoji postavi, barvi kože ali načinu oblačenja skoraj nič ne razlikujejo od Evropejek ali Američank. Na sliki vidite študentke ženske univerze Doshisha v Kyoti, ki jo je obiskal ameriški novinar

»Diplomat mora biti. Reprezentativni poklic je to, kjer se bom ob možu uveljavila. Nočem vse živiljenje živeti v senci domačih hiš, kot je moja mati, ven, v inozemstvu bi rada šla, v deželo, kjer ni gejš...«

Zamišljen je ameriški novinar zapustil prekipevajoče odgovore, dekleta so pozabile, da jih sploh kdjo posluša. Novinar pa je ugotovil, da bi bile marsikje v svetu potrebne učne ure, pri katerih bi spoznalni mnenje o najglobljih odnosih, ki uravnavajo človeško srečo.

Kako v Kopru gradimo pomorske objekte

Znano je, da smo stali konec leta 1956 v Kopru pred vprašanjem, ali naj popravimo lukobran starega pristanišča in ga usposobljimo za pristajanje tudi nekoliko večjih ladij, ali pa naj zgradimo novo operativno obalo za tovorni promet na Severni obali. Tedaj smo se odločili za gradnjo Severne obale, kjer že nastaja pristanišče za pristajanje čezoceanskih ladij.

Zal pa je bil lukobran starega pristanišča tako slab, da ga je vihar lansko leto 14. avgusta močno poškodoval in onesposobil za uporabo v pomorskem prometu.

VSE OKROG

morja

POMORSTVO
št. 12/1957

Kot vsaka je tudi zadnjega številka letnika 1957 izšla na 48 straneh velike osmerke vsebinsko pestra tako po raznovrstnosti člankov in vesti iz pomorskega življenja kakor tudi slikovnik. Dodan ji je večstranski Bilten pomorstva, ob zaključku pa še poročilo o gibljanju tujih ladij skozi naša pristanišča. Seveda tudi ta številka ni brez francoskega in angleškega povzetka važnejših člankov.

Slovenskemu Primorju in njegovim problemom, predvsem pomorskim, je tudi tokrat odmerjen primeren prostor. Rudo Goljak razglašlja o geografskih problemih v Koprskem zalivu, Viktor Pirnat poroča o jesenskem kongresu geografov v Portorožu, o bodoči oceanografski postaji v Piranu in o drugih pomorskih zadevah ob slovenski morski obali, - r-priporoča »Več in boljše propagande za naše Primorje«, Ludovika Katan opeva »Morje«, Leopold Stanek »Dalmatinko«, ženo trpinke, sodobni tramper opisuje »Venceslav Berce, -b-v novo angleško 45.000-tonsko oceansko ladjo, ing. B. F. pa je prispeval članek »Železnička veza Hrpelje-Koper v srbohrvaščini, da bi bil čim bolj dostopen najširši jugoslovanski javnosti.

Celotni letnik zajema 560 strani večne osmerke. Slovenskih člankov in poročil vsebuje 72. Uredništvo slovenskega dela je v Ljubljani. -nm-

PRESKRBA OTOKOV S PITNO VODO

To skrb pozna poleg nas še mnoge pomorske države, med njimi tudi Zahodna Nemčija. Daleč gori v Severnem morju ima niz Frizijskih otokov, ki v pogledu pitne vode niso nič na boljšem kot naše jadransko otočje. Da bi preskrbo otocanov z zdravo pitno vodo poenostavili in pocenili, so za poskušnjo napeljali s celine na otok Pellworm poseben cevovod v dolžini 8 km. Cevovod je iz polivinila, ne rjav, morska voda ga ne načenja, izdelava ni draga. Postopoma pridejo na vrsto vsi otoki.

Morda bi kaj podobnega kazalo tudi nam! Predvsem za otoke, ki niso daleč od celine. V. P.

ZA RIBE

Za italijansko ribiško izvozno podjetje »Spes« v Palermu so spustili v morje ladjo-hladilnik za oceanski ribolov. Podjetje je prvo te vrste za oceanski ribolov v Sredozemlju, njegova nova ladja pa predstavlja najnaprednejši razvoj italijanskega morskega ribištva.

kje so ladje

P/l »BIHAČ« je 29. januarja odpula iz Gibraltarja v Rotterdam, kamor prispe 8. februarja. P/l »DUBROVNIK« je 28. januarja priplula v Rotterdam, kjer je po razložitvi tovora ostala na popravilu v suhem doku ladje delnice.

M/1 »GORENJSKA« je 6. februarja priplula iz Malte v Lattakijo.

P/l »GORICA« je danes, 7. februarja priplula v Split.

P/l »LJUBLJANA« je v klasifikacijskem urejevanju v Remontni ladjedelnici Splošne plove v Piranu.

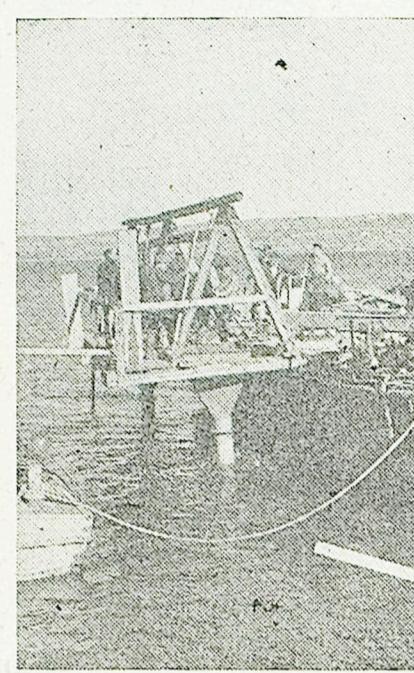
M/l »MARTIN KRPA« je 2. februarja odpula iz Port Saida in prispe dne 9. februarja v Piran.

P/l »NERETVA« je 27. januarja odpula iz Billinghama za Casablanco.

P/l »POHORJE« je 5. februarja odpula iz Splita s tovorem za Port Said.

P/l »ROG« je 2. februarja odpula iz Reke za Hamburg, Bremen in Rotterdam.

P/l »ZELENGORA« je 23. januarja priplula v Dakar na poti za Leith.

Podvodno betoniranje Severne obale se nadaljuje kljub zoprnemu mrazu

Lukobran konec lanskega leta. Čeprav je sprva kazalo, da se bodo dela zavlekla najmanj v sredino letošnjega leta, pa zdaj gradnja zelo uspešno napreduje in vse kaže, da bo podjetje končalo z obnovno lukobranu že v mesecu aprila letos.

Zaradi slabe kakovosti podmorskega zidu bodo napravili ob dosedanjem novega v debelini 1,20 do 1,50 metrov, za kolikor bo obnovljeni lukobran tudi širi od starega. Tudi višji bo, saj se je stari na glavi pogrenil v morje kar za 60 cm v zadnjih 50 letih. Graditelji zdaj zabijajo lesene pilote 8 m globoko v morsko dno, na njih pa betonirajo podvodni del obalnega zidu. Nadmorski del bo obložen z belim kamnom, ki so ga delno že pripeljali v Koper. Tudi pločnik na lukobranu ne bo kot doslej več iz peščenjaka, marveč ga bodo nadomestili z apnenčastimi klesanci bele barve.

Dopolnjena bo tudi oprema lukobrana. Namesto dosedanjih stebrov za privezovanje ladij tipa »Bitev« bodo nadomestili iste tipa »Polar«. Ti so vzidani na robu ploščadi, ki se zaradi tega občut-

Treba ga je bilo popolnoma obnoviti, za kar se je odločila pomorska uprava na Reki. Dela so bila poverjena specializiranemu gradbenemu podjetju »Pomograd« z Reke, ki je začelo obnavljati

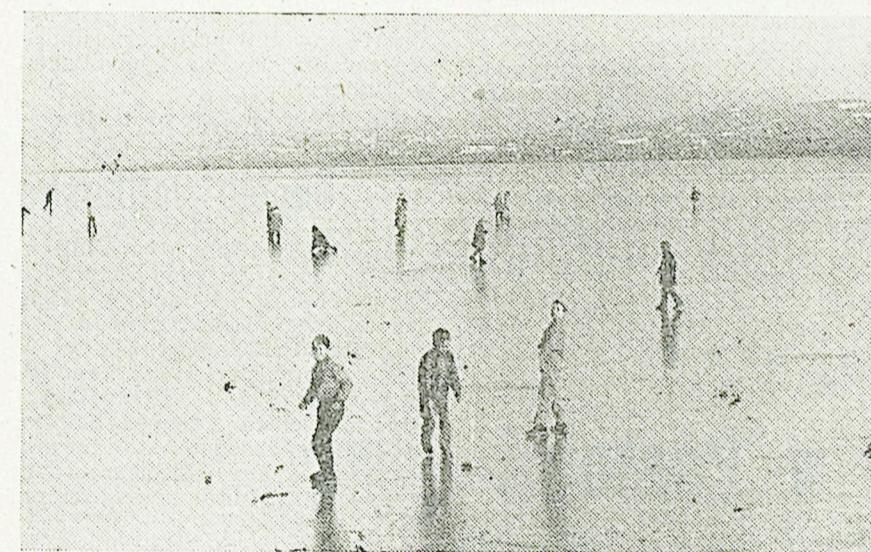
no poveča za manipulacijo pri izkrcavanju blaga, za vožnjo kamionov in voz. Na lukobrancu bo tudi hidrant za napajanje ladij z vodo in hidrant za tekoče gorivo. Zadnjega bo oskrbelo podjetje Istra-Benz iz Kopra, ki menda pripravlja tudi zgraditev črpalne postaje za oskrbo ladij obalne plovbe z nafto in mazutom.

Morsko dno ob 81 m dolgi obnovljeni obali lukobrana bo poglobljeno. Morje bo tam globoko nad 5 m, kar bo omogočalo pristajanje vseh jugoslovenskih potniških ladij.

Na koncu še nekaj besed o graditeljih lukobrana. Čeprav je to le majhna grupa strokovnih delavcev, zelo hitro opravlja svoje delo. Pozna se, da so ga vajeni. Če bo potreben gradbeni material pravočasno prihaja, se zato nabi, da obnova koprskega lukobrana ne bi bila končana že aprila letos.

KAJ PA SEVERNA OBALA?

Gradnja Severne obale v Kopru je seveda mnogo večje in važnejše delo. Tudi tukaj so v lanskem decembру nastopile začetne težave, kar pa ni nič čudnega, če pomislimo, da Slovenci prvič v zgodovini sami gradimo tako velik pomorski objekt te vrste. V januarju pa je delo steklo in zdaj napreduje po določenem načrtu. To daje upanje, da bodo dela na izgradnji prve etape novega tovornega pristanišča končana v določenem roku — to je nekako do konca tega leta. Kljub

V veliko veselje otrok je vodno gladino v Štanjolskem zalivu prekrita debela ledena skorja

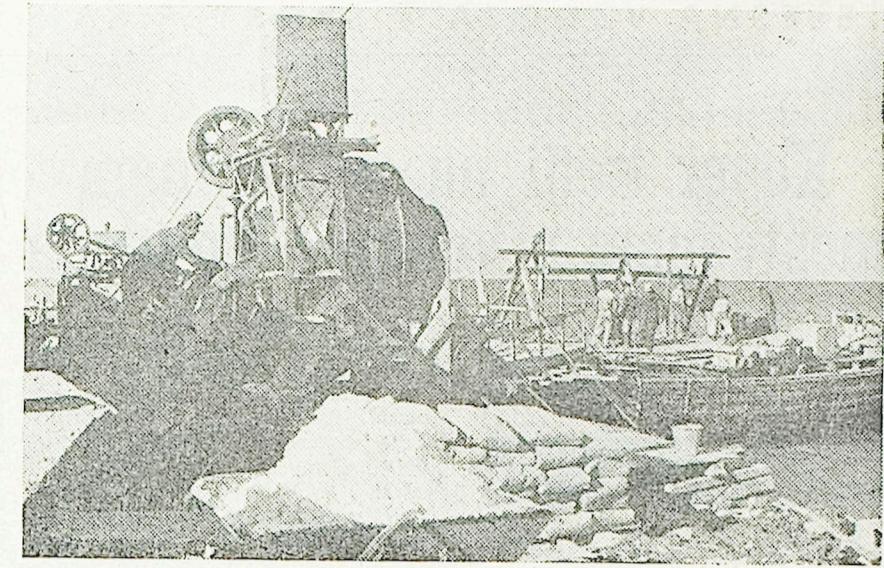
KAKO ZGANJAJO TURIZEM V AVSTRIJI

Bogate izkušnje okrog ,Koroškega morja'

Videli sem torej Innsbruck z njegovim velesejmom, videl Kitzbühel in Badgastein; moje turistične objekte ob severni strani Vrbskega jezera. Badgastein mi je šlo h koncu. Se ena postaja me je čakala, še eno turistično središče sem hotel obiskati — Vrbsko jezero. »Koroško morje« mu pravijo; deloma zaradi izredno tople vode in topnih poletnih dni ob njegovih bregovih, deloma pa zaradi številnih letovišč ter močnega lukobrana prometa, ki povezuje med seboj vse koščke tega 18 km dolgega jezera. Saj je tudi Koroška v vseh avstrijskih prospektih označena kot Österreichs Sonnenland — sončna dežela Avstrije — in velja kot taká za eno najmočnejših konkurenčnih Italiji pri nabiranju gostov v severnejših predelih Evrope. Center Koroške je Vrbsko jezero, glavni turistični središči ob njem pa Vrba in Poreč — Velden in Pötschach. Dejansko je vsa obala Vrbskega jezera, posebno njen severni del od Veldena na zahodu do Celovca na vzhodu, eno samo nepretirano letovišče. Stotine in stotine liličnih vil in hotelčkov sred parkov in z lastnimi kopališči in pomoli se vrsti drug ob drugem. Naravne lepotne slikovite obale ter vse okolice privabljajo na deset in stotinice gostov. Turizem je skoraj izključno gospodarska dejavnost tega področja. Zato so vsa prizadavanja tudi usmerjena v razvoj turizma — v povečanje kapacitet, v izboljšanje uslug in v iskanje vedno novih objektov pa tudi načinov in sredstev, da bi privabili na to področje čim več tujcev in da bi čim dalj podaljšali sezono.

V Velden me je povabil direktor tamkajšnje uprave letovišč dr. Lohberger. Reči moram, da se imam gostoljubnosti ljudi, katere sem srečal v Veldenu, zahvaliti, da sem si lahko delaveci so dobri trgovci: dobro vedo, da jim bodo vsi izdatki bogato plačani, ker se bodo zadovoljni goščje vedno znova vrčali in pripeljali s seboj prihodnjic ře svoje znance. Prireditelji naše »Portoroške noči« bi si morali ogledati kakšno podobno prireditve ob Vrbskem jezeru. Sicer pa bi se ob Vrbskem jezeru lahko naučili marsičesa koristnega tudi vsi, ki se ukvarjajo s parki in kopališči in pomorskim prometom ob obalah našega Jadrana. Res je, da jadrinska voda ni tako privlačna kot morska, ker je motna. Morda si v koroških kopališčih zaradi tega tako zelo prizadajajo, da nudijo gostom čim več udobja in čim več možnosti za najrazličnejše vodne in obalne športne in zabave. Slikoviti pomoli, tobogani, vodni vrtišči, gugalnice, čolni in jadrnice vseh vrst, splavi, vodni bicikli, smučanje in skakanje na vodi in končno brezmotorni vodni helikopterji — to je vrsta rekvizitov, katerih uporaba (na plačilo!) se zdi gostu prizetna dolžnost, naravnost potreba. Osredno tega vrveža ob sedanjem potovanju sicer nisem več videl, ker je že bil v začetku oktobra in ker se je povrh nekaj kisalo vreme. Toda imel sem vpogled tudi v statistična poročila in blagajniške knjige, kjer sem lahko videl, da je imel Velden s svojimi približno 5.000 težišči sicer »samostojen« nad 80.000 gostov, ki pa so skupno imeli v lastni sezoni skoraj 300.000 nočnin. Hotelski plaže so skoraj donosnejše, kar hotelski restavracije. Zato jih poskušajo hoteli razsiriti na vse možne načine: med drugim na ta način, da ustanavljajo lastne plaže še na južni obali jezera, kamor preprečujejo goste iz matičnega kopališča z lastnimi modernimi čolni.

(Priredil: Oddajanje sob — lep zaslužek).

Utripajoče življenje pri gradnji Severne obale: človek in stroj v boju za naglo izvedbo postavljenih nalog

temu, da je nastopila za naše kraje razmeroma ostra zima, saj je zamrznil ves Štanjonski zaliv, pa so graditelji na Severni obali betonirali novi zid ne samo pod morjem, marveč tudi montažne nosilce, ki bodo tvorili bodočo operativno obalo.

Glavna ovira nemotenemu napredovanju del pri gradnji Severne obale je pomanjkanje prostora. Zato bo nujno, da v najkrajšem času podrejo poslopje Sode, konjušnico in stavbo Kotekska, ki so določene za odstranitev po odobrenem načrtu že v prvi podetapi izgradnje Severne obale. Vsako odlašanje graditeljem samo škoduje, ker jih ovira pri nadaljnjem delu. Če so odstraniti omenjenih objektov na poti, še kakšne zaprake, jih bo treba čimprej odstraniti, ker se bo sicer gradnja zavlekla; s tem pa bi nastala lahko za celotno naše gospodarstvo nepopravljiva škoda: gospodarska pa tudi moralna, saj bi zaradi teh ovir planirana dela ne mogla biti pravčasno izvedena.

M. G.

temperaturi Štanjonski zaliv ni zamrznil. Gladka bela ploskev ledu je privabila mnogo otrok, pa tudi marsikak odrasel si je privoščil in se je na drsalkah popeljal čez prostorno planjava. Zima je sicer res zmrzne pri višjih temperaturah kot slana. Razen tega je sladka voda lažja ob slane in so torej zgornje plasti vode v zalivu iz sladke vode in zato tudi zmrznile. Pod njimi pa je še vedno slana voda. Štanjonski zaliv predstavlja letos zanimiv naraven pojav: v zgornjih plasteh je sladkovodno jezero, v spodnjih plasteh, kjer je še vedno slana voda, pa je še vedno morje.

POMORSKI PROMET V KOPRU V JANUARJU 1958

V mesecu januarju letos je v Koper prispele 171 ladij s 13.887 NRT. Ravno toliko ladij je iz Kopra tudi odpotovalo. Te ladje so pripeljale in odpeljale 8909 potnikov ter 2028 ton blaga. Če primerjamo te podatke s prometom v januarju leta 1957, vidimo, da je bilo lansko leto več potnikov, letos pa je za okrog 100 ton več tovora.

TRČENJE LADIJ PRED REŠKO LUKO

V nedeljo zvečer sta pred vhodom v reško luko nepričakovano in iz doslej še neznanih vzrokov trčili potniška ladja »Vuk Karadžić« in lesena tovorna jadrnica »Darinka«. Jadrnica se je takoj po trčenju potopila.

»Vuk Karadžić« je plul na redni progi RAB—Reka, jadrnica »Darinka« pa je bila natovorjena s sodi vina in je bila namenjena na Reko. S potopljeno jadrnico je šlo pod morje okrog 17 ton tovora. Na srečo trčenje ni zahtevalo človeških žrtev.

»ATOMSKIE PODMORNICE«

Brosura s tem naslovom sta nedavno izdala sovjetski znanstvenik Nikolaj Gudzov in prof. Grigorij Pokrovski. V njej dokazujeta vsestransko uporabnost atomskih podmornic v miroljubne namene. Bile bi lahko oporišča za znanstvene oceanografske raziskovalne odprave, pod ledno skorjo bi z njimi lahko prodriči v sreči Arktike in Antarktike, skozi vse leta bi lahko neprekinitno opravljajo severni pomorski promet, osebni in tovorni, uspešno bi lahko služile ribolovu, morda celo lov na kite, uporabne bi bile za polaganje podvodnih kablov, v reševalni službi in še manjši. Brosura je zbudila veliko zanimanja med pomorskimi strokovnjaki.

Edinstveno ribarjenje

Nekje v Kanadi imajo ribiči lahek posel kakor menda nikjer drugod na svetu. Mreže razpolno kar na kopnem po obali in čakajo, da morje naraste. Plima je tam izredno visoka, doseže v višini do 25 m. Ob oseki stopijo k mrežam in pobero plen, ki jim tako rekoč kar sam pada v roko.

NAMIZNI TENIS

Koper tretji na polfinalnem moštvenem prvenstvu Slovenije

Najboljši primorski namiznotečniški ekipi Koper in Nova Gorica sta se v nedeljo udeležili polfinalnega moštvenega prvenstva

V počastitev VI. kongresa Ljudske države Jugoslavije je Občinski komite ljudske mladine v Kopru razpisal tekmovanje v šahu in streljanju za prehodni pokal. V šahu je tekmovalo pet ekip, ki so se takole zvrstile: 1. Tomos — 10 in pol točke; 2. Lama — 9; 3. Slavnik — 8; 4. Vodna skupnost — 7 in pol in 5. Kajuh (mladi koprski gostinci) — pet točk. V streljanju pa je tekmovalo sedem ekip, ki so dosegli razmeroma zelo dobre rezultate. Prvo mesto je osvojil Tomos, ki je zbral 211 točk, drugo mesto je osvojila Lama s 190 točkami in tretje Kajuh s 189 točkami. Najboljši individualni uspeh je dosegel član Kajuhu Severin Oblak, ki je zadel 86 krogov. V skupni oceni je osvojil prvo mesto in prehodni pokal Tomos, za njim pa so se ekipi zvrstile po naslednjem redu: 2. Lama, 3. Slavnik, 4. Kajuh, 5. Vodna skupnost, 6. Pošta in 7. Narodna banka.

V Logu pod Mangartom so dogradili 40-metrsko smučarsko skakalnico, ki je največji tovorni zimskošportni objekt na Primorskem. V prihodnjih letih bo na skakalnici več tekmovanj, na katera so povabili tudi športnike iz obmejnih krajev Italije.

Na rednem letnem občnem zboru goriške okrajne šahovske zveze so ugotovili napredok predvsem glede povečanja članstva. Najbolj aktivni sta bili društvi v Idriji in v Cerknem.

Da bi si zagotovili kader tekmovalev v prihodnjih letih, so začeli v Idriji prirejati smučarske tečaje za pionirje. Organizatorja sta Primorska smučarska podzveza in Okrajna zveza TVD Partizan v Novi Gorici. Do zdaj so bili tečaji že v Idriji, Vrsnici, Ledini in Godoviču.

CIKLUS FILMOV »TO JE JUGOSLAVIJA«

Naš znani filmski režiser Fedor Hanžekovič bo posnel za podjetje »Jadranski-film« v Zagrebu pet dokumentarnih filmov pod skupnim naslovom »To je Jugoslavija«. Filmi bodo govorili o naših državah, njeni preteklosti in sedanosti. Posneti bodo v barvah in cinemascopski tehniki ter bodo kot ciklus predstavljeni celovečerni program.

Zbor šoferjev v Postojni

Preteklo nedeljo se je zbralo na občnem zboru postojanske občine 110 šoferjev in avtomehanikov, da bi v okviru svoje podružnice pregledali dosedanje in napravili načrt za bodoče delo. Razen nekaterih predstavnikov domačih podjetij in ustanov so zboru prisostvovali tudi funkcionarji ZŠA iz Ljubljane ter zastopnik TNZ iz Kopra.

Člani upravnega odbora so v svojih poročilih navedli, da je bila podružnica v preteklem letu zelo aktivna in da je poskrbela za strokovno izpopolnjevanje svojih članov. Dosegli so zavidičiv uspeh, vendar pa je še nekaj članov, ki podcenjujejo potrebo po strokovnem izpopolnjevanju. Pohvalo pa zaslužijo tisti vozniki motornih vozil, ki že imajo kvalifikacijo, pa so redno obiskovali tečaj in spremljali predavanja.

Zastopnik TNZ Alojz Štritof je zbranim šoferjem prikazal stanje cestno-prometne varnosti. Povedal je, da je bilo v lanskem letu 33 primerov smrtnih nezgod, kar je za 15 primerov več kakor leta 1956. Težih poškodb pa je bilo v preteklem letu na področju okraja Koper 198 ali celo 94 več kot leta poprej. Medtem ko je bilo 1956. leta 127 lažjih poškodb, je bila v preteklem letu kar 201. Materialna škoda pa je bila za celih 63 odstotkov večja kakor v predhodnem letu ter znaša po ocenitvi skoraj 38 milijonov din. Če bi vračunalni še škodo, ki je nastala na raznih objektih in na živini, se zviša omenjena številka na več kot 57 milijonov dinarjev. Med 509 storilec prometnih nezgod so bili v 340 primerih krivi vozniki motornih vozil. Tovariš Štritof je poudaril, da je mnogim

Slovenije v Škofji Loki. V močni konkurenčni se je zlasti izkazal Koper, ki je zasedel tretje mesto v prvi skupini. Koprčani so premagali Kemičarja s 5:4, Vrhniko s 5:0 in kranjsko Mladost s 5:0, medtem ko so izgubili z Ilirijo z 1:5 in z Mariborom z 0:5. V koprskem moštву sta se najbolj odlikovala Vesel in Skabar, medtem ko sta Stadina in Venturini zatajila.

Moštvo Nove Gorice se je plasiralo na šesto mesto v drugi skupini. Kljub požrtvovani igri jim v močni konkurenčni ni uspelo resno poseči v boju za prva mesta. Na polfinalnem tekmovanju v Škofji Loki je nastopilo 12 ekip.

NOGOMET

Priprave Izole in Nove Gorice na spomladansko sezono

Člana ljubljansko-primorske nogometne lige Izola in Nova Gorica se skrbno pripravlja za začetek spomladanskega dela tekmovanja v ljubljansko-primorski

MEDCONSKI ŠAHOVSKI TURNIR

V hotelu Palace v Portorožu že razpravljajo načrt postrežbe in razporeditev gostov za mednarodni šahovski turnir, ki bo od 5. avgusta do 15. septembra 1958. Medtem bo tudi svetovni kongres problematikov šaha, za zaključek pa šahovski festival Jugoslavije. Na turnirju v Portorožu bodo sodelovali šahisti iz ZSSR, Angliji, Columbiji, Madžarske, ČSR, Francije, Bolgarije in iz Jugoslavije.

Vsa srečanja bodo v dvorani Svobode. V ta namen bodo nekaj preuredili prostor zaradi boljše osvetlitve. Šahisti bodo igrali trikrat tedensko od 17. do 22. ure, ves preostali čas pa jim bo na razpolago za kopanje in izlete.

Vsa srečanja bodo v dvorani Svobode. V ta namen bodo nekaj preuredili prostor zaradi boljše osvetlitve. Šahisti bodo igrali trikrat tedensko od 17. do 22. ure, ves preostali čas pa jim bo na razpolago za kopanje in izlete.

Zborujoči so ob koncu uvrstili med bodoče naloge nadaljnje organiziranje strokovnih tečajev, da bi omogočili vsem svojim članom pridobitev strokovne kvalifikacije. Tudi letos bodo lepo praznovati Dan šoferjev.

V svečanem vzdušju so za dolgoletno prizadevno delo podelili diplome nekaterim vestnim šoferjem: Žiberni Francu, Pahorju Viktorju st. in Klemencu Jožetu. Centralni odbor ZŠA pa je podelil diplomo tajniku podružnice v Postojni Stanetu Bratužu. Stina

nesrečam botroval alkohol. Prototakim kršiteljem so seveda postopali ostreje. Splošno mnenje pa je, naj bi takim nediscipliniranim šoferjem v bodoče odvezemali voznika dovoljenja.

V temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

Zimski motiv iz Brkinov. V ozadju znana vasica Pregarje

nogometni ligi. Obe moštvi imata namreč lepe izglede, da se uvrstita na eno od prvih petih mest ter si tako zagotovita vključitev v enotno slovensko nogometno ligo.

Izolani so povabili v nedeljo na svoje igrišče Orient iz Reke in tekmo izgubili z 1:3 (1:1). Rezultat sam ne predstavlja neuspeha za domačine, saj je Orient zasedel jeseni deveto mesto v prvi konški ligi. V nedeljo bodo imeli Izolani spet priložnost pokazati pred svojim občinstvom, kako so se pozimi pripravljali. V goste so namreč povabili prvaka mariborsko varaždinske lige, trboveljskega Rudarja.

Nova Gorica pa je preteklo ne-

deljo odigrala prijateljsko srečanje z Adrio iz Mirna. Da ni imela preveč težkega dela, kaže že rezultat 9:1 (7:1) v njeno korist. Nova Gorica se bo do začetka sezone pomerila še s sežanskim Taborom, Ljubljano in s trboveljskim Rudarjem.

JADRANJE

Koprčani se že pripravljajo

Člani koprškega jadralskega kluba Jadro so se že začeli skrbno pripravljati za spomladansko sezono. Iz prejšnjih let imajo namreč izkušnje, da ne gre odlati s pripravami, če se hoče dosegiti večje uspehe. Člani so dali pred kratkim pobudo za sklicanje sestanka, na katerem so sestavili podrobni načrt dela. Tako so sklenili, da bodo ob ponedeljkih in četrtekih redni sestanki, na katerih bodo razpravljali o uprav-

nih zadevah kluba, poslušali teoretična predavanja o jadrjanju ter urejevali čolnarno in popravljalne plovne objekte. Odborniki so program dela odobrili.

Zlasti zanimivi so sestanki ob ponedeljkih. Polagoma se ustvarja prisrčno vzdušje velike družine, kjer ima vsak član določeno odgovornost. Večino aktivnih članov klubova Jadro tvorijo nižješolci koprške gimnazije, medtem ko so višješolci in drugi v manjšini. Vendar nižješolci kar enakopravno sodelujejo v razpravah, pišejo zapisnike, predlagajo razne tehnične izpopolnitve pa tudi kritizirajo in sprejemajo kritiko o raznih pomankljivostih. Pred kratkim so z velikim zanimanjem sledili predavanju o vetrovih v Sredozemlju in izrazili željo, da bi bila podobna strokovna predavanja večkrat na sprednu.

A. S.

Uspela sankaška prireditev v Idriji

Idrijski Partizan je priredil v nedeljo meddržavne sankaške tekme, ki so se jih udeležili razen domačinov tudi Jeseničani in Bohinjčani. Med člani je zasedel 1. mesto Dani Clement z Jesenic, med članicami pa Jeseničanka Marica Pšenica. Idrijsan Danilo Bončina je zasedel šesto mesto, kar je vsekakor uspeh, saj so s sankanjem v Idriji komaj dobro začeli.

V temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

DIVAČA

Na razširjeni seji občinskega komiteja LMS v Divači je delegat VI. kongresa Ljudske mladine v Šahovski ligi bo tekmoval tudi prvak Primorske Ilirske Bistrica, razen nje pa še Ljubljana, Olimpia, Jesenice, Fužinar, Hoče, Poštar in Kropa.

Druga republiška liga bo razdeljena na ljubljanski, mariborski in primorski del. Udeležence iz Primorske bosta določili koprška in goriška odbojkarska podzveza na osnovi uspehov, ki so jih moštva dosegla tudi v zadnjem vročem v letu.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

ODBOJKA

Primorski se obeta vrsta dobrih prireditev

Odbojkarska zveza Slovenije je sestavila predlog za tekmovanja v letošnjem letu. Vsi klubi bodo razdeljeni v prvo in drugo republiško ligo. V prvi republiški ligi bo tekmoval tudi prvak Primorske Ilirske Bistrica, razen nje pa še Ljubljana, Olimpia, Jesenice, Fužinar, Hoče, Poštar in Kropa.

Druga republiška liga bo razdeljena na ljubljanski, mariborski in primorski del. Udeležence iz Primorske bosta določili koprška in goriška odbojkarska podzveza na osnovi uspehov, ki so jih moštva dosegla tudi v zadnjem vročem v letu.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

dinskih tekmovanjih z navadnimi sanmi so odnesli vsa prva mesta Idrijčani. Med mladincami pa zmagal Bruno Kopač, med mladinkami dvojicami Tušar in Strnad, med mladinkami Silva Kanduč in med dvojicami mladink Kobal in Kos. Sankaška proga je bila dolga 2800 metrov s 13 % padcem.

Pravkar v temih z navadnimi sanmi je zasedel med člani prvo mesto Pavel Franko iz Idrije, v moških dvojicah sta zmagala Hladnik in Leon, v ženskih dvojicah pa Lazar in Pelis iz Idrije. Tudi v mla-

S konference ZK v Divači

(Nadaljevanje s 4. strani)
strani pa člani delovnih kolektivov in proizvajalc ne bi smeli pozabiti na težnje potrošnikov. Člani ZK se morajo zavedati, da je neupravičeno povišanje cen

Smrtna kosa v Brkinih

V ponedeljek popoldne so v Pregrahj pokopali Franca Tomažiča, vsega partizanskega borca in načadnje uslužbenca Tajništva za notranje zadeve.

Tomažič je bil doma iz brkinske vasi Huje. Že leta 1942 je pričel sodelovati v odporiškem gibanju zoper okupatorja, leta 1943 pa je stopil v partizanske odrede, s katerimi je prehodil vso Slovenijo in del Hrvatske. Za svoje junaka držanje v borbah je bil štirikrat odlikovan. Bil je član Zveze komunistov in drugih političnih organizacij. Med svojimi tovariši je bil načadni uslužbenec Tajništva za notranje zadeve.

To je bil prvi civilni pogreb v brkinskih Pregarjah.

J. Z.

NOVE REVJE

SODOBNA POTA, štev. 1

Iz vsebine:

Vinko Trinkaus: Pogovori (Beno Zupančič), France Bevk: Srce v stiski; Ivan Minatti: Pesmi, Branislav Nušić: Zemljišče, -vim: Vskladiti moramo vsebino in obliko, Jelisava Čopč: Nekaj misli o tem, kar ni umetnost; Ciril Zlobec: Poglejmo tudi k njim, Tihka Blaha: Pošolsko izobrazevanje, Tone Pavček: Zapis o več ko zanimivi deželi, d. t.: Gledališki amaterji v Belgiji, Jože Pengov: Lutka v vzgoji, terapiji in umetnosti, Vladimir Ribarič: Razvoj astronavtike in njene perspektive, Janez Stanek: Dos Passos »Manhattan Transfer«, Radovan Gobec: Na barikade, Likovni prispevki: Božidar Jakac, France Mihič in Riko Debenjak.

OBVESTILO

Obveščam vse svoje stranke, ki imajo pri meni v popravilu predmete več kot leto dni, da le-te dvignejo po preteklu enega meseca. V nasprotnem primeru bom predmete prodal za kritje stroškov.

Mirko Jež, urar — Koper

OBVESTILO

Dne 10. februarja 1958 otvarja Avtoturistično podjetje »Slavnik-Adria« Koper dnevno avtobusno progno Koper—Divača po naslednjem voznem redu:

17.30 odh. KOPER prh. 5.30
18.30 prh. DIVAČA odh. 4.30

Po prihodu v Koper ob 5.30 ima avtobus ob delavnikih zvezo z Izolo, ob 6.00 vsak dan s Trstom in Piranom, ob 6.35 ob delavnikih z Umagom.

Z 10. februarjem 1958 ukinja redno obratovanje na zgoraj omenjeni relaciji podjetje za PTT promet Koper.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega predragega moža

ZVONKA DELDUMA
se iskreno zahvaljujemo vsem tovarišem, ki so ga obiskali v ankarski bolnišnici, tov. Fausto Vižintinu, Jerneju Verginelju, občinskemu komiteju ZKS in občinskemu odboru ZB NOV v Piranu, krajevnemu odboru ZB v Portorožu, občinskemu odboru SZDL v Piranu, krajevnemu odboru ZB v Smarjah pri Kopru, društvu URO v Piranu, celotnemu kolektivu podjetja »Začimbe« Portorož, sosedom in prijateljem ter vsem ostalim, ki so z nami sočustovali in spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Piran, 31. januarja 1958.

Užaloščena žena Ada,
hči Neva in sin Boris

»SLOVENSKI JADRAN«

pa mladinke upravičilo njegovo vključitev v Zvezo komunistov.

Ob zaključku konference so delegati sklenili, da bodo poskrbeli za čim boljšo izvedbo volitev v republiško in v zvezno ljudsko skupščino ter da bodo mobilizirali vse sile za dosledno izvajanje petletnega perspektivnega plana razvoja gospodarstva občine in s tem gospodarstva države, kar je edino izhodišče za izboljšanje življenjske ravni.

— er

Radio KODEL

SOBOTA, 8. februarja:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Radijska kmetijska univerza: Obrezovanje vinske trte — 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Kulturni obzornik: Ali je Primorski potreben posebna kulturna revija? — 14.45 Za vsakogar nekaj — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Razni solisti in ansambl izvajajo narodne pesmi.

NEDELJA, 9. februarja

8.00 Kmetijska oddaja: Mechanizacija kmetije v koprskem okraju — Izobražujmo našo kmečko mladino — 8.30 Igra kvintet Jožeta Krežeta — 10.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Pogovor s poslušalcem — 14.45 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Lahka glasba — 15.30 Naša nedeljska reportaža: Cerkljanska laufarica — 15.10 Ivan Zajc: Graničarji — uvertura.

PONEDELJEK, 10. februarja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro, ob 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Pomen strojne možile na naših posestvih — 13.45 Ponедeljkove popevke — 14.00 Od melodije do melodije — 14.30 Športna oddaja — 14.40 To smo izbrali za vas — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Ljuba si pomlad zelena... in druge narodne pesmi.

TOREK, 11. februarja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro, ob 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Radijska kmetijska univerza: Rez breskev — 13.50 Torkov operni oder — 14.30 — Okno v svet: Saharska nafta — 14.40 Filmske melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slavonske narodne pesmi.

SREDA, 12. februarja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro, ob 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Katere sorte krompirja bomo sadili v Brkih — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Sola in živiljenje: V tovarni igrat (reportaža) — Razgovor o filmih — 14.50 10 minut glasbe na saksofon — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Okrogle in vesele.

ČETRTEK, 13. februarja

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro, ob 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Radijska kmetijska univerza: Rez breskev — 13.50 Torkov operni oder — 14.30 — Okno v svet: Saharska nafta — 14.40 Filmske melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slavonske narodne pesmi.

PUTNIKU KOPER.

Barba Vane pravi...

Pokazal sem bil nekaterim prijateljem in smo se tako od srca nasmejali novoletnemu voščilu, ki mi ga je poslal dober znanec in prijatelj Slovenskega Jadranu iz Beguni pri Cerknici, da sem ga bil zadnjič pozabil objaviti. Zato vam ga bom, dragi bralci, posredoval v naslednjem, ker želim, da se nasmejete tudi vi. Takole se me je spomnil prijatelj:

*Voščilo za Novo leto 1958:
Želim Vam sreča, zdravja polno torbo
Pa še repe in zelja, mesenih klobas,
da dobra bo melja tudi za Vas!
Uredništvo pa vina napoljeni hram,
naj z njim trgovina poboljša se nam.
Gospem in gospicem vse mode v nakup
in samcem, samicam zgubljeni že up!

Kajne, kako prisrčno! Seveda sem prijatelju za prisrčne želje močno hvaležen in kajpak privoščim tudi njemu vse to in še vsem drugim, čeprav je čas za izrekanje teh želja že primerno iztekel za letos, v kolikor tega ne prenesemo s kakšnim posebnim dekretem na bližnji pust.

Iz pism se ta teden skoraj ne vidim. Z nekaterimi prijatelji se moram zaradi objave prispevkov seveda poprej pogovoriti. Tako bi naprosil, naj mi pisec iz Ilirske Bistrike konkretno navede svoje pritožbe zoper trgovske poslovne valnico KZ v Bitnji. Samo reči, da je to drugi Tanger in da se je gospod Lado pravkar oženil in vse drugo okrog tega — to je pač premalo, da bi jaz šel po kostanj v žerjavico. Zelo rad pa, če se bom o vsem sam nekako prepričal — o tem ste lahko prepričani.

Prav tako se mi je pritožil nekdo iz Zazida, da gostilničar nekako nerad daje od sebe cigarete, da mu vozijo v Manjut vino iz Istre v istih kangleh, v katerih dostavljajo mleko v mlekarne Roč in da je dobro, če se mleka še bolj ne prime duh po vinu ali

OBVEŠČAMO VSA POD-JETJA IN USTANOVE občine Koper, Izola in Piran, da nabavijo legitimaci je K-15 (za letni dopust) pri

PUTNIKU KOPER.
Vse informacije dobite pri Putniku Koper, Hotel »Triglav«.

DPD »SVOBODA« KOPER
vas vabi na svoj prvi

PUSTNI KARNEVAL

v soboto, 15. februarja v vseh prostorih zavoda »Primorske prireditve«

Nagrado tekmovanje najlepših mask — Bogat srečolov — Pester spored — Masko zaželeno — Igrata 16-članski orkester »Svobode« Kočevje ter sekstet Akademškega kluba iz Celja s pevci.

Rezervacija vstopnic po din 200,— od ponedeljka v gledališki blagajni

Ob koncu leta 1958 bodo
ČLANI PREŠERNOVE DRUŽBE
prejeli za redno članarinę 320 din na slednjih pet knjig:

1. KOLEDAR ZA LETO 1959
2. Ivan Ribič: SIN, povest
3. Honor de Balzac: EL VERDUGO in druge zgodbe
4. Tone Selškar: VELIKA GALA PREDSTAVA, mladinska povest
5. Poljudnoznanstveno delo: KRUH

Za določilo 150 din prejme lahko vsak član še:

6. knjigo LEPO VEDENJE ali
7. knjigo inž. Milana Ogrina: MOJ VRT
Kdor naroči obe dodatni knjigi, dolača za obe knjige samo 230 dinarjev
7 KNJIGA ZA 550 DINARJEV prejme torej vsak, kdor se vpiše najkasneje do 5. aprila 1958 v članstvo Prešernove družbe in plača najkasneje do 5. julija 1958 vse obroke. Pošljite z vpisom! Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, ki so v vseh solah in večjih podjetjih, vse knjigarne in peduržnice, Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice ter uprava v Ljubljani, Erjavčeva cesta 14 a

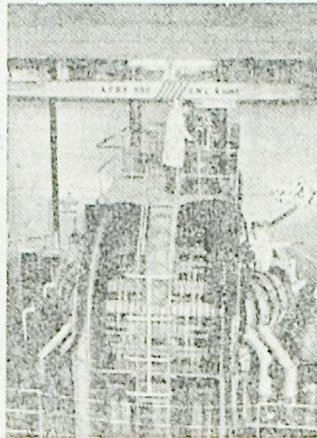
Novica o tem, da patruljirajo po nebu zahodnoevropskih držav ameriški bombniki z atomskimi bombami, je predvsem zelo razburila Angleže. Bile so hude debate v parlamentu, angleške žene pa so s svoje strani z demonstracijami podprle prizadevanja za prekinitev atomskih poskusov vobče

ATOMSKI MANEVRI

Vojno ministrstvo ZDA je objavilo novico o velikih atomskih manevrih, ki jih nameravajo prirediti konec tega meseca nekje na Južni Koreji. Ob tej priložnosti nameravajo preizkusiti več vrst tako imenovanega taktičnega atomskega orožja.

PRVA POROKA PO TELEFONU

Točno pred petdesetimi leti se je v Združenih državah Sev. Amerike izvršila prva poroka po telefonu. Na eni strani žice, v mestu Buffalo, Minn., je odločilno besedilo spregovoril ženin, okrog sto kilometrov daleč v neki oddaljeni vasi pa nevesta. Svečani dogodek sta oba kraja letos proslavila.

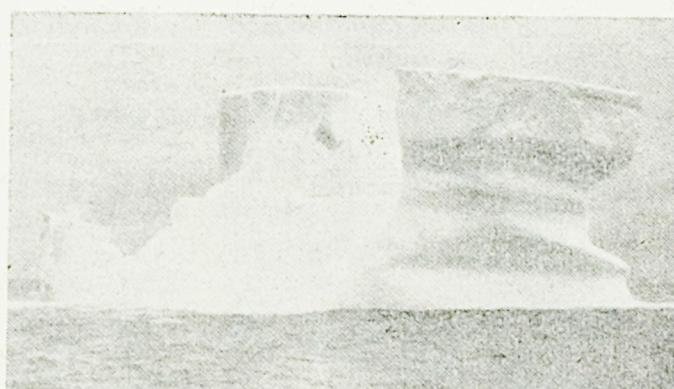
Pet milijonov stopinj celzija. Sodijo, da so dosegli v pogledu nadzorovanja termonuklearnega procesa največji napredok Angleži. Ti se že pripravljajo za gradnjo energetskih naprav, kjer se bo ob združevanju vodikovih atomov osvobojala velika količina energije. Na sliki vidimo takšno termonuklearno napravo, s katero bodo, kot predvidevajo, dosegli naravnost strahovito temperaturo — 5 milijonov stopinj

NAJDALJŠI STAVEK

Najdaljši stavek, ki ga je kdaj napisal kak književnik, je neki stavek v Hugojevem romanu »Nesrečniki«. Stavek ima 832 besed, ločen je s 93 večicami in 51 podpičji.

ODLIKOVANJE ZA ZVESTE MOŽE

Edinstveno odlikovanje je uvedel etiopski cesar Haile Selasie: Red zvestobe. Pravico na to odlikovanje dobri vsak moški, ki je bil zvest svoji ženi najmanj 25 let.

Vedro v steklenici. Za takšno delo so potrebni poleg spretnosti še dobrí živci, pa tudi višek potrežljivosti. Vedro je leseno. Sestavljen je iz nekaj desetin dog, zložljivega dna in obročev. Vse to je bilo treba spraviti skozi ozko gilo v steklenico, nato pa se sestaviti. Več takšnih steklenic je doslej izdelal upokojenec Kologrivenko iz Dnjepropetrovska.

Ledene gore, ki plovejo ob meji večnega ledu na severu in na jugu zemeljske obale, imajo včasih naravnost fantastične oblike. Pogostoma pa takšne gore zaidijo tudi v toplojša morja in ogrožajo plovbo. Posebno nevarne so takrat, ko se že delno stopijo, tako da jih je le majhen del videti iz vode

višji prispevek, če je njihova teža večja za 15—25 %, se prispevek poveča za 44 %, za težo nad 25 % nad normalo pa kar za 74 %. Ti odstotki povečanja so izračunani na podlagi umiljivosti »debeluhov« in pokazujejo tudi približno razmerje med njimi in normalnimi ljudmi.

NAJSTAREJŠI ČASOPIS

V Evropi pripada častno mesto najstarejšega med vsemi časopisi angleškemu dnevniku The English Mercury. Ta je namreč začel izhajati leta 1533; torej bo kmalu slavil 400-letico. Prvi poskusi so se kar dobro obnesli. V hermetično zaprtih posodah iz plastične mase so se v tem naravnem bladilniku živila zelo dobro ohnila.

Debeluhi in zavarovalnice

Obča je znano, da debeli ljudje po navadi ne dočakajo visoke starosti. Zato tudi angleške zavarovalnice delajo razliko pri debelih in suhih zavarovancih. Tako morajo visti, ki se hočajo zavarovati, a presegajo normalno težo za 5—14 %, plačati 22 odstotkov

JEZERA — HLADILNIKI

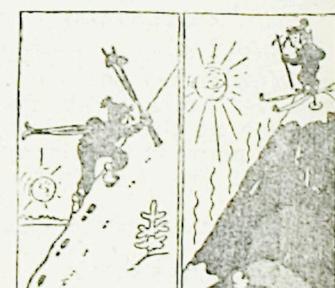
V visokih švicarskih gorah je več jezer, ki so skozi vse leto pokrita z ledom. Švicarji, kot praktični ljudje, jih nameravajo uporabljati za hladilne. Prvi poskusi so se kar dobro obnesli. V hermetično zaprtih posodah iz plastične mase so se v tem naravnem bladilniku živila zelo dobro ohnila.

Krivoroska tovarna gradbenega materiala v Sovjetski zvezni je izdelala nekakšen umetni kamen, ki ga lahko s pridom uporablja pri najrazličnejših gradnjah. Izdelan je iz mešanice različnih snovi, je luknjičast, a vendar ne propušča vlage. Najboljša njegova lastnost pa je izredno majhna teža. Na sliki vidimo mladega vajenca, ki z lahkoto nese dva takšna kamna. Če bi bili to navadni kamni, bi močan moški imel enega kar dovolj

KROKODILJA FARMA

Neki posestnik v Belgijskem Kongu je prišel na originalno zamisel: začel je rediti krokodilje. Kaže, da mu ne bo zaradi krokodilov se namreč tudi v ujetništvu zelo hitro množijo in rastejo, tako da mu bo njegova »farm« prinašala lepe dobičke. Koža teh živali je zdaj v modi in ima temu ustrezno ceno na trgu.

Brez besed

53 REVOLUCIJ

Pred dnevi smo brali v časopisih, da je izbruhnila v Venezuela nova revolucija. Ker so revolucije in državni udari v Južni in Srednji Ameriki nekaj povsem vsakdanjega, se ni nihče preveč vznenimirjal ob tej novici. Zdaj je revolucija že končana in oblast je prevzela do prihodnje revoluciju vojaške junta. V zgodovini Venezuela je ta revolucija že trinajstdeseta. Tudi svojevrstni rekord.

ERNEST HEMINGWAY: Slovo od orožja

89

POSLOVNIK RADO BORDON

»Bil je prvi kraj, ki mi je prišel na misel,« je rekla. »Ni slab kraj. Lahko si poiščeva primeren kraj zgoraj v hribih.«

»Si zaspana?«

»Vsak hip bom zaspala.«

»Zdaj se bova lepo naspala. Uboga Catherine, prezivala si dolgo, grdo noč.«

»Prav lepo mi je bilo,« je rekla Catherine. »Posebno tedaj, ko si jadril z dežnikom.«

»Si lahko predstavljaš, da sva v Švici?«

»Ne, bojim se, da se bom zbudila in zavedla, da ni res.«

»Jaz prav tako.«

»Saj je res, kajne, dragi? Menda se ne peljem proti postaji v Milunu, da bi te spremila na vlak.«

»Upam, da ne.«

»Nikar ne govori tako. To me straši. Morda greva prav tja.«

»Tako sem zmelen, da ne vem prav ničesar,« sem rekel.

»Pokaži mi svoje roke.«

Pomolil sem ji jih. Obe sta bili odrgnjeni in v mehurčkih.

»Nobene luknje nimam,« sem rekel.

»Nikar ne govori bogoklebnih besed.«

Čutil sem se zelo utrujenega in v glavi se mi je vrteo. Navdušenje je zginilo. Kočija se je premikala po ulici.

»Uboge roke,« je rekla Catherine.

»Nikar se jih ne dotikaj,« sem rekel. »Za božjo voljo, ne vem, kje smo. Kočijaž, kam pa gremo?«

Kočijaž je ustavil konja.

»V hotel Metropole. Kaj niste namenjeni tja?«

»Da,« sem odvrnil. »Vse je v redu. Cat.«

»Vse je v redu, dragi. Nikar se ne vznemirjavaj. Lepo se bova naspala in jutri ne boš več utrujen.«

»Kar vrši se mi, sem rekel. »Danes je vse kot v nekakšni kemični operi. Morda sem lačen.«

»Samo utrujen si, dragi. Se boš že spet dobro počuti.«

Kočija se je ustavila pred hotelom. Nekdo je prišel ven in vzel najina kovčka.

»Kar dobro se počuti,« sem rekel.

Bila sva na pločniku in sva vstopala v hotel.

»Vem, da se boš spet dobre počuti. Samo utrujen si. Dolgo si bil buden.«

»Zdaj sva pa tu.«

»Da, zdaj sva zares tu.«

Sla sva za boyem, ki je nesel kovčka v hotel.

Peta knjiga

XXXVIII

To jesen je sneg pozno zapadel. Stanovala sva v sivi leseni hiši v borovem gozdčku na obronku hriba. Ponoči je zmrzelo, tako da je zjutraj bila na vodi v dveh vrčih na umivalniku tenka ledena skorja.

Gospa Guttingen je zgodaj zjutraj prišla v sobo, zaprla okna in zakurila visoko porcelansko peč. Borov les je prasketal in metal iskre, potem pa je ogenj zabučal v peči. Gospa Guttingen je spet prišla v sobo ter prinesla velika polena za ogenj in vrč tople vode. Ko se je soba ogrela, je prinesla zajtrk.

Ko sva sedela na postelji in zajtrkovala, sva gledala jezero in gore nad jezerom na francoski strani. Na vrhovih gorov je bil sneg, jezero pa je bilo sivomodro kakor jeklo.

Zunaj, pred leseno hišo, se je vzpenjala cesta v hrib. Kolesnice in njihovi robovi so bili od zmrzali trdi kot

železo. Pot se je nenehno vzpenjala skozi gozd in okoli hriba proti pašnikom, kjer so staje in kolibe na robu gozda gledale v dolino. Dolina je bila globoka in na dnu je bil potok, ki se je izlival v jezero. Kadar je veter pihal po dolini, je bilo slišati, kako voda udarja ob skale.

Včasih sva zavila s ceste in šla po stezi skozi borov gozd. Gozdna tla so bila mehka; mrz jih ni bil strdi kaktor ceste. Toda trda cesta nama ni bila mar, kajti podplate in pete čevljev sva imela podkovane z žebli, ki so se zabadali v zmrzljene brazde. V tako podkovanih čevljih se je bilo prijetno sprehajati po cesti in to naju je krepilo. Bilo se je krasno sprehajati po gozdu.

Pred hišo, v kateri sva prebjivala, se je hrib strmo spuščal proti malu dolini vzdolž jezera. Često sva v soncu sedeila na verandni hiši ter gledala zavoje ceste po pobočju hriba in terasaste vinograde na pobočju drugega, nižjega hriba. Trta je bila zdaj, pozimi, že ovela, polja so bila ograjena s kamnitimi židovi, pod vinogradji pa so bile v ozki dolini vzdolž brega jezera mestne hiše. Na jezuru je bil otok z dvema drevesoma, ki sta bili podobni dvojnemu jadru ribičkega čolna. Hribi na drugi strani jezera so bili ostri in strmi, spodaj, na koncu jezera, pa je bila ravnica Rhonske doline, razgrnjena med dvema gorskima verigama. Na koncu doline, kjer so bili hribi odsekani, je bil Dent du Midi, visoka, zasnežena gora, ki je vladala nad dolino, a je bila tako daleč, da ni metača sence nanjo.

Ob sončnih dneh sva obedovala na verandi, drugekrat pa sva jedla zgoraj, v malo sobi z gladkimi leseni stenami in z veliko pečjo v kotu. V mestu sva si nakupila knjig in revij ter en izvod »Hoyle« ter se naučila mnogih iger na karte v dvoje. Mala soba s pečjo je bila najina dnevna soba. V njej sta bila dva udejna naslonja, miza za knjige in revije, karte sva igrala na jedilni mizi, kadar je ta bila pospravljena. Gospod in gospa Guttingen sta stanovala v priliku in včasih sva ju zvečer slišala, kako se pogovarjata. Tudi onadva sta bila zelo srčna. On je bil plačilni natakar, ona pa je delala kot soberica v istem hotelu. Prihranila sta si denar, da sta lahko kupila to hišo. Imela sta sina, ki se je učil za plačilnega natakarja. Bil je v nekem hotelu v Žürichu.